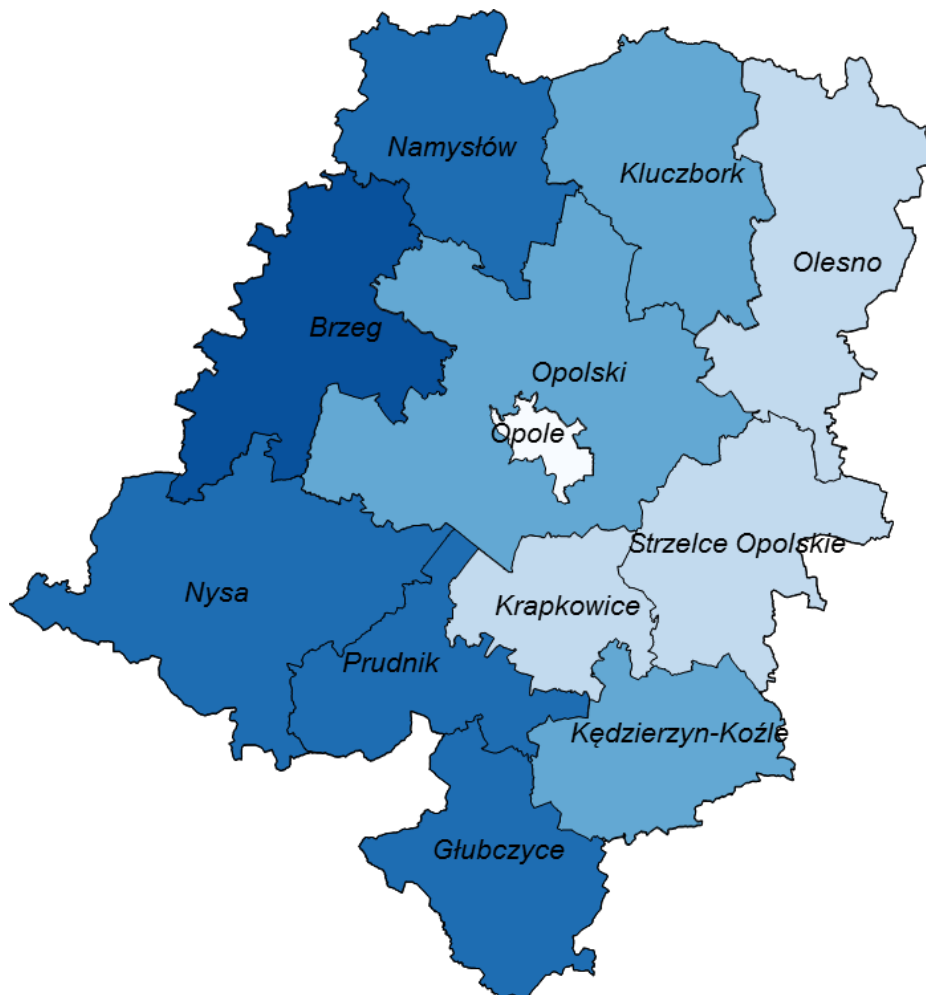

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2019 ROKU

OPOLE 2020

Analizę opracował:
Wydział Obserwatorium Rynku Pracy
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Niniejsza analiza przedstawia charakterystykę ogólnych zjawisk i tendencji zachodzących na rynku pracy województwa opolskiego w 2019 roku.

W opracowaniu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z obowiązującej sprawozdawczości rynku pracy realizowanej w ramach statystyki publicznej dotyczącej rynku pracy i diagnozy zjawiska bezrobocia .

*Wykorzystano następujące sprawozdania MRPiPS-01 za okres 2019 roku:
Załącznik 1, 2, 3, 5, 7 oraz MPiPS-02 sprawozdanie o dochodach i wydatkach realizowanych w ramach Funduszu Pracy, wykorzystano również dane z działalności:
Wydziału Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego,
Wydziału Wyboru i Realizacji Projektów RPO,
Wydziału Wdrażania PO WER i RPO,
Wydziału Ekonomiczno – Finansowego,
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,
Wydziału Obserwatorium Rynku Pracy,
Wydziału Projektów Własnych/ Rozwoju Przedsiębiorczości
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu
oraz podmiotów współrealizujących Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia
za 2019 rok.*

Celem uzupełnienia wiedzy dotyczącej regionalnego rynku pracy, w materiale wykorzystano również publikacje Urzędu Statystycznego w Opolu.

Przedruk analizy w całości lub w części
oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OPOLU
Wydział Obserwatorium Rynku Pracy
ul. Głogowska 25c
45-315 Opole

Spis treści

1. RYNEK PRACY	4
1.1. Sytuacja demograficzna	4
1.2. Sytuacja gospodarcza	4
1.2.1 Podmioty gospodarcze	4
1.2.2. Zatrudnienie	5
1.2.3. Inne wskaźniki sytuacji gospodarczej	6
1.3. Poziom i stopa bezrobocia	8
1.3.1 Zróżnicowanie terytorialne	10
1.3.2. Zmiany w bilansie bezrobocia	11
1.4. Aktywizacja osób bezrobotnych	14
1.5. Struktura bezrobocia	15
1.5.1. Bezrobocie kobiet	15
1.5.2. Bezrobocie na wsi	16
1.5.3. Młodzież w wieku do 25 i do 30 lat	16
1.5.4. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	17
1.5.5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku	18
1.5.6. Bezrobotni według wieku	19
1.5.7. Bezrobotni według wykształcenia	20
1.5.9. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę oraz długotrwale bezrobotni	21
1.5.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności	22
1.6. Oferty pracy	23
1.6.1. Oferty pracy według zawodów	24
1.6.2. Oferty pracy według powiatów	26
1.7. Wydatki Funduszu Pracy w 2019 roku	28
2. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	30
2.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 rok	31
2.2. Działania wdrażające środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego PO WER – projekty pozakonkursowe:	31
2.3. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu	32
3. PODSUMOWANIE	36

Załącznik nr 1

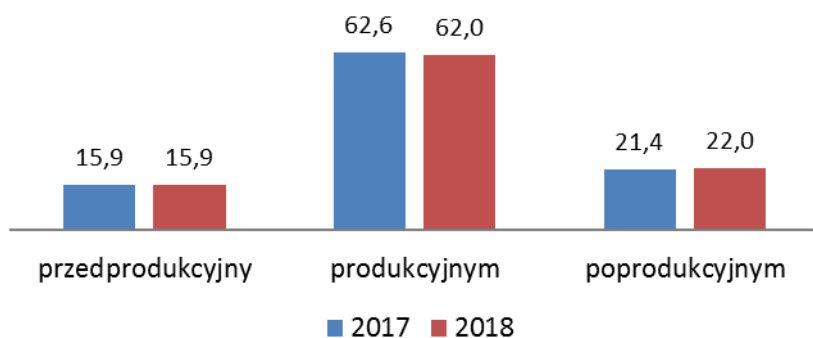
Wybrane kategorie bezrobotnych w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2019 roku.

1. RYNEK PRACY

1.1. Sytuacja demograficzna

W 2018 r¹. w województwie opolskim mieszkało 986,5 tys. osób (-0,4% r/r), z czego większość stanowiły kobiety (509,4 tys. osób, tj. 51,6%) oraz mieszkańcy miast (525,8 tys. osób, tj. 53,3%). Do ciekawych spostrzeżeń prowadzi analiza zmian, jakie zaszły w latach 2017 – 2018 w obrębie ekonomicznych grup wieku ludności Opolszczyzny. Widoczny spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym oraz znaczny wzrost osób reprezentujących ludność w wieku poprodukcyjnym wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Współczynnik dzietności w regionie w 2018 roku wyniósł 1,255 i spadł w porównaniu do roku poprzedniego (1,288 w 2017 roku).

Wykres 1: Zmiana udziału ludności wg ekonomicznych grup w 2017 i 2018 roku.

Depopulację wzmacnia także rejestrowane przez GUS ujemne od lat saldo migracji zewnętrznej. Według danych tej instytucji w roku 2018 wyniosło ono w liczbach bezwzględnych 1 275, (w roku 2017 - 1 224).

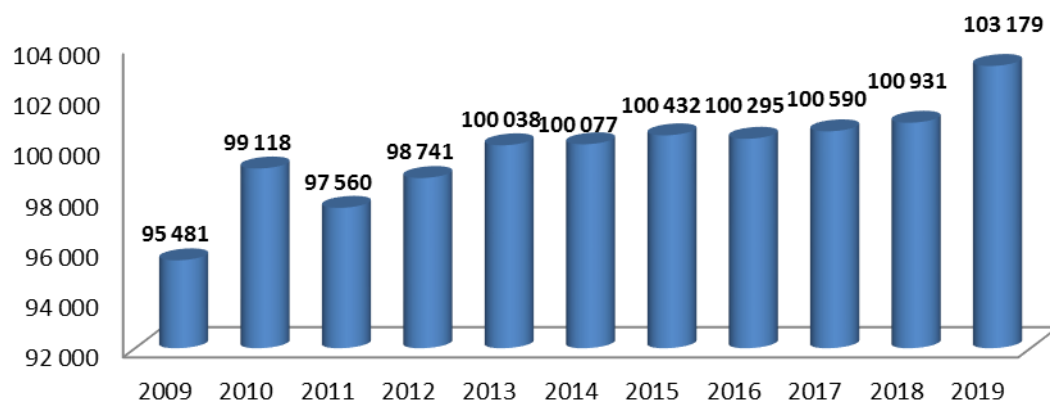
1.2. Sytuacja gospodarcza

1.2.1 Podmioty gospodarcze

W grudniu 2019 roku na terenie województwa zarejestrowanych było 103 179 tysięcy podmiotów gospodarczych i jest to najwyższy poziom odnotowany w latach 2009 – 2019.

¹ Dane za 2019 r. nie są jeszcze dostępne

Wykres 2: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON.

W porównaniu z rokiem 2018 na koniec 2019 r. odnotowano wzrost liczby podmiotów (o 2 318, tj. 2,3%). Analizując różnicę w poszczególnych sekcjach PKD, wzrost liczby przedsiębiorstw nastąpił we wszystkich obszarach, z czego największy w sekcjach: „Budownictwo” (o 865, tj. 6,2%), „Przemysł” (o 202, tj. 2,1%) oraz „Pozostała działalność usługowa” (o 192, tj. 2,9%).

Przyglądając się strukturze przedsiębiorczości na Opolszczyźnie w 2019 roku, warto wskazać jej kilka typowych cech:

- dominacja sektora prywatnego,
- koncentracja działalności w obrębie czterech sekcji gospodarki: „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych” (22%), „Budownictwo” (14%), „Przetwórstwo przemysłowe” (9%) oraz „Obsługa rynku nieruchomości” (8,6%),
- w liczbie przedsiębiorstw przodują powiaty duże (Opole – 21% ogółu przedsiębiorstw, powiat nyski –13,7%, powiat opolski –11,4%, powiat brzeski-10%).

1.2.2. Zatrudnienie

Tabela 1: Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (wg BAEL).

Okresy	Ludność			Współczynnik aktywności zawodowej ²	Wskaźnik zatrudnienia ³
	Ogółem	w tym			
		Pracujący	Bierni		
	w tys			%	%
III kwartał 2018	743	407	325	56,3	54,8

² Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

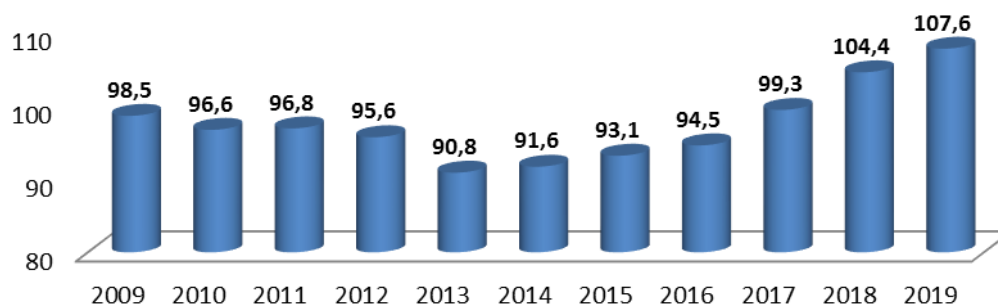
³ Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

IV kwartał 2018	742	401	328	55,9	54,0
III kwartał 2019	734	394	329	55,2	53,7
IV kwartał 2019	733	398	323	55,9	54,3

Analizując wielkość zatrudnienia przy uwzględnieniu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, stwierdzić można:

- wzrost przeciętnego zatrudnienia w okresie styczeń-grudzień 2019 r. w sektorze przedsiębiorstw o 4,4%, do poziomu 109 tys. osób. Wzrost wystąpił przede wszystkim w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,3%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 7%), natomiast spadek odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 0,9%);
- spadek liczby pracujących wg BAEL w IV kw. 2019 wobec IV kw. 2018 roku (o 0,7%);
- utrzymującą się tendencję (zapoczątkowaną w III kwartale 2009) do wyższej liczby pracujących od liczby biernych zawodowo, przede wszystkim z uwagi na ich przejście do kategorii osób poszukujących pracy (bezrobotnych);
- utrzymanie na tym samym poziomie współczynnika aktywności zawodowej oraz wzrost wskaźnika zatrudnienia w IV kw. 2019 wobec analogicznego kw. 2018 roku.

Wykres 3: Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2009 – 2019 (w tys. osób).

1.2.3. Inne wskaźniki sytuacji gospodarczej

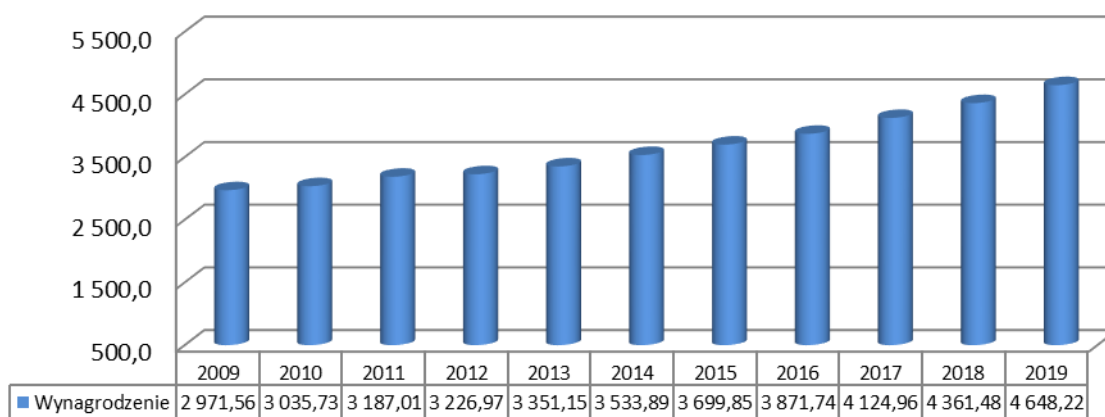
Wśród innych zjawisk istotnych dla sytuacji gospodarczej w województwie w porównaniu z rokiem 2018 wymienić należy:

- wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2019 do poziomu 4 648,22 PLN, tj. więcej o 6,6%

od stanu na rok 2018; jest to przedłużenie wieloletniej już tendencji do wzrostu wynagrodzeń (w roku 2018 o 5,7%),

- wzrost nakładów inwestycyjnych o 6,9% (we wrześniu 2019 roku wynosiły one 1 031 514 tys. zł., podczas gdy we wrześniu 2018 r.: 943 325 tys. zł),
- wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w całym 2019 roku (o 11%),
- wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej w całym 2019 roku (o 6,6%),
- wzrost wartości sprzedaży detalicznej (o 0,6%) oraz sprzedaży hurtowej (o 8,1%) w ciągu 2019 roku.

Wykres 4: Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2009 – 2019 (w PLN).

O poziomie popytu na pracę poza płacami decyduje także stan koniunktury gospodarczej: popyt na pracę jest zależny od popytu zgłaszanego na rynku towarowo-usługowym. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych na koniec września 2019 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku wyniósł 102,6 – co oznacza wzrost cen w województwie opolskim o 2,6%.

Jak podaje Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych, średnie tempo wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych, czyli inflacja, wyniosło w okresie od stycznia do grudnia 2019 2,3% (w 2018 r. 1,4%). Poziom inflacji na koniec grudnia ukształtował się na poziomie 3,4% (w 2018 r. było to 1,1%), co było najwyższym miesięcznym wskaźnikiem inflacji od października 2012 r., czyli od ponad 7 lat. Średnioroczny wskaźnik inflacji wyniósł w 2019 roku 2,3% i był wyższy o 0,7 p. p. od wartości z 2018 r.

Stopa inwestycji w gospodarce narodowej (relacja nakładów brutto na środki trwałe do produktu krajowego brutto w cenach bieżących) w 2019 roku wyniosła 18,8% wobec 18,2% w 2018 roku. Na podstawie danych za cały rok stwierdzić już można z całą

pewnością, że tempo wzrostu gospodarczego w 2019 r. wyniosło 4,0% i obniżyło się w porównaniu z poprzednimi dwoma latami 2017-2018.

1.3. Poziom i stopa bezrobocia

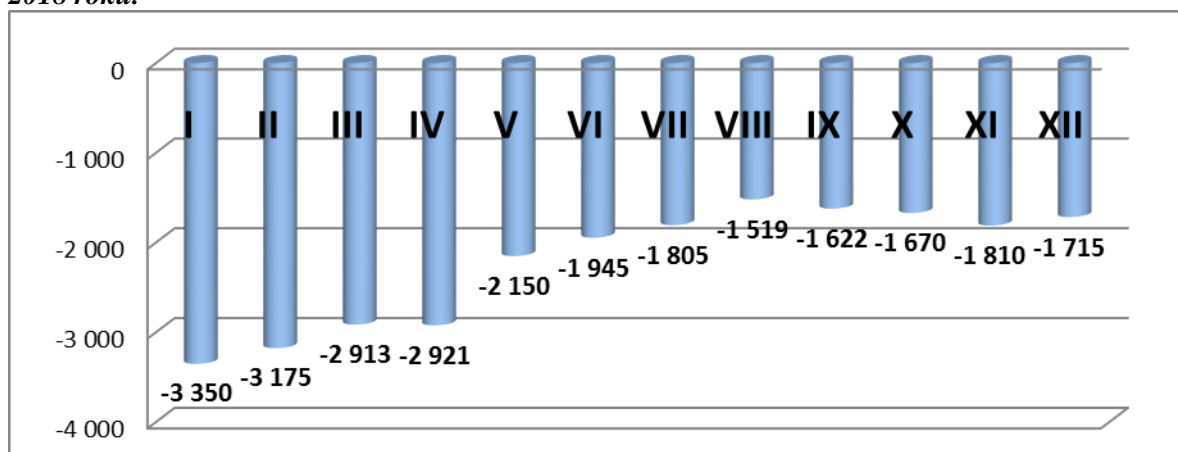
Na koniec 2019 roku w województwie opolskim zarejestrowanych było 20 948 osób bezrobotnych i liczba ta była niższa od stanu na koniec roku 2018 o 1 715 (spadek o 7,6%). Poniżej zaprezentowane zostały zmiany zachodzące w poziomie bezrobocia od roku 2009 do końca 2019 roku.

Tabela 2: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie opolskim –stan w końcu okresu.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	Przyrost lub spadek do roku wcześniejszego	
		w liczbach	w %
2009	47 129	11 431	32
2010	48 775	1 646	3,5
2011	48 029	-746	-1,5
2012	51 775	3 746	7,8
2013	51 636	-139	-0,3
2014	42 361	-9 275	-18,0
2015	36 203	-6 158	-14,5
2016	32 419	-3 784	-10,5
2017	26 066	-6 353	-19,6
2018	22 663	-3 403	-13,1
2019	20 948	- 1 715	-7,6

Dla zobrazowania zmian w poziomie bezrobocia na przestrzeni ubiegłego roku sporządzono wykres nr 5, gdzie punktem odniesienia jest stan z końca analogicznego okresu 2018 roku. W analizowanych miesiącach odnotowano spadek liczby bezrobotnych, przy czym największe spadki nastąpiły w styczniu i lutym.

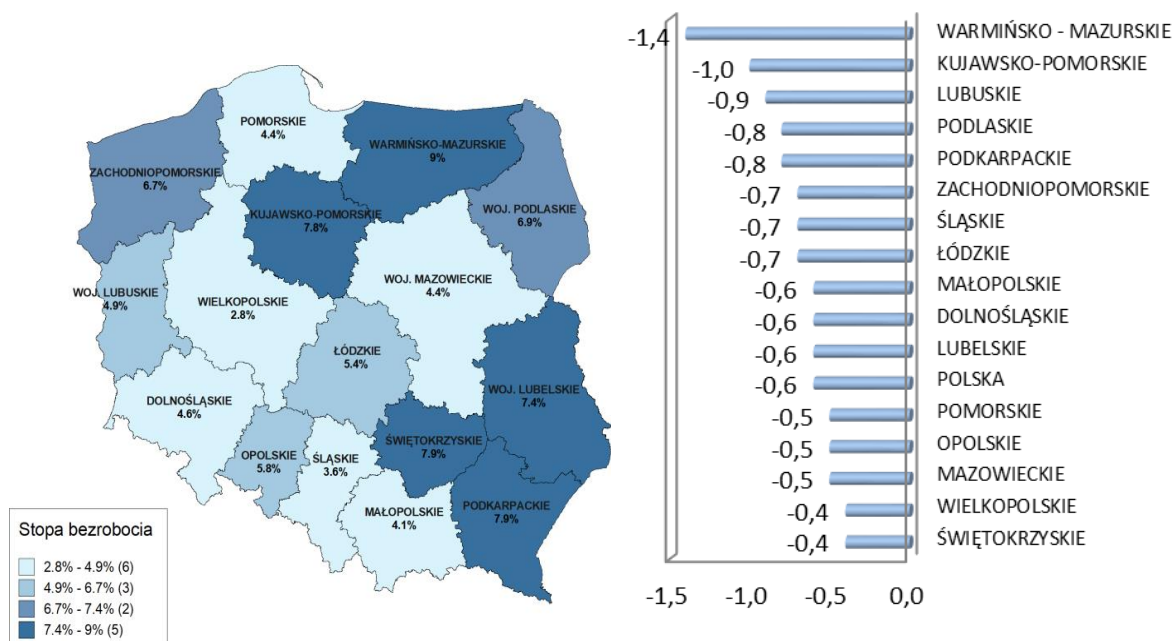
Wykres 5: Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2019 wobec analogicznych miesięcy 2018 roku.

Bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2019 roku w województwie opolskim stanowili 5,8% ludności aktywnej zawodowo, co oznacza spadek o 0,5 p.p. w porównaniu z rokiem poprzedzającym. Pod względem wielkości tego wskaźnika woj. opolskie zajmuje 8 miejsce w kraju. W analizowanym okresie bezrobocie w kraju wyniosło 5,2%, co oznacza, iż poziom bezrobocia na Opolszczyźnie przekroczył wartość krajową o 0,6 punktu procentowego (na koniec roku 2018 było to 0,5 punktu procentowego).

Wykres 6: Stopa bezrobocia oraz zmiana rok do roku według województw – stan na 31.12.2019 r.

POLSKA (5,2%)

Spadek stopy bezrobocia pomiędzy grudniem 2018 a 2019 roku odnotowano we wszystkich województwach. Największy spadek bezrobocia odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (o 1,4 p.p.), a najmniejszy miał miejsce w wielkopolskim oraz świętokrzyskim (po 0,4 p.p.).

1.3.1 Zróżnicowanie terytorialne

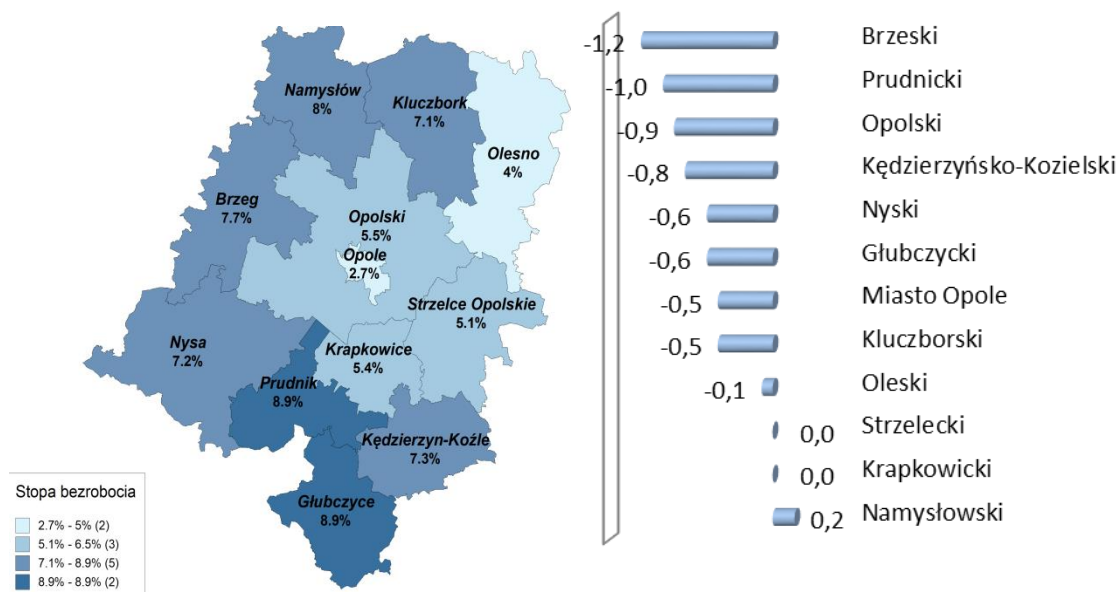
Cechą endemiczną województwa opolskiego jest znaczne zróżnicowanie terytorialne bezrobocia. Na koniec grudnia 2019 roku stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach wahała się od 2,7% w Opolu, do 8,9% w powiecie głubczyckim i prudnickim. Systematycznie analizowany poziom natężenia bezrobocia wskazuje, że od kilku lat najtrudniejsza sytuacja występuje w powiatach: głubczyckim i prudnickim.

Tabela 3: Liczba, stopa oraz zmiana bezrobocia w 2019 roku.

Powiaty	Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2019	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2019	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2018	Wzrost / spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2018	Dynamika grudzień 2018= 100%
Brzeg	7,7	2 156	2 479	-323	87,0
Głubczyce	8,9	1 379	1 472	-93	93,7
Kędzierzyn-Koźle	7,3	2 476	2 705	-229	91,5
Kluczbork	7,1	1 475	1 561	-86	94,5
Krapkowice	5,4	1 457	1 435	22	101,5
Namysłów	8,0	1 067	1 026	41	104,0
Nysa	7,2	2 981	3 250	-269	91,7
Olesno	4,0	1 006	1 027	-21	98,0
Opole-Powiat	5,5	1 926	2 226	-300	86,5
Prudnik	8,9	1 495	1 655	-160	90,3
Strzelce Opolskie	5,1	1 300	1 273	27	102,1
Opole-Miasto	2,7	2 230	2 554	-324	87,3

Ogólny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa widoczny był w większości powiatów. Najwyższy odnotowano na obszarze Opola (o 324 osoby) oraz powiatu brzeskiego (o 323 osoby). Największą dynamiką spadku charakteryzował się powiat opolski (13,5%). Z kolei największy spadek stopy bezrobocia odnotowano w powiecie brzeskim (-1,2 p.p.). Wzrost wystąpił w powiecie namysłowskim (o 0,2 p.p.). W powiatach: strzeleckim i krapkowickim minimalny wzrost bezrobocia nie wpłynął na zmianę stopy bezrobocia wobec roku poprzedniego.

Wykres 7: Stopa bezrobocia oraz zmiana (w p.p.) rok do roku w powiatach województwa opolskiego – stan na 31.12.2019 r.

1.3.2. Zmiany w bilansie bezrobocia

W 2019 roku liczba rejestracji bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 40 380 i było to o 3 544 mniej w porównaniu do 2018 roku. Tradycyjnie napływ bezrobotnych do rejestrów nasila się w II półroczu (I półrocze 2019 – 19 118, II półrocze 2019 – 21 615) i wynika przede wszystkim z sezonowości niektórych prac oraz cyklu edukacyjnego, co niesie ze sobą następujące zjawiska:

- zmniejszanie zatrudnienia ze względu na okres zimowy,
- napływ osób po zakończeniu prac sezonowych,
- rejestracja bezrobotnych absolwentów po ukończeniu szkół.

Wśród nowo rejestrowanych bezrobotnych dominowały osoby powracające po raz kolejny do grona bezrobotnych (82,4%) oraz poprzednio pracujący (90,1%). Istotną część nowych rejestracji stanowiły ponadto osoby, które ukończyły programy subsydiowane organizowane przez powiatowe urzędy pracy m.in.:

- po robotach publicznych – 128 (2018 rok – 269),
- po szkoleniach – 1 030 (2018 rok – 957),
- po stażach – 3 106 (2018 rok – 4 069),
- po pracach społecznie użytecznych – 1 062 (2018 rok – 1 190),
- po pracach interwencyjnych - 23 (2018 rok – 20).

W omawianym okresie 7 115 osób (tj. 17,6% wszystkich rejestracji) zgłosiło się do urzędów pracy po raz pierwszy. Porównując te informacje z danymi za rok 2018, można zauważyć wzrost tego wskaźnika o 0,8 p.p.

W ciągu całego 2019 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy dokonali 42 095 wyłączeń z ewidencji bezrobocia i jest to o 5 232 mniej niż w roku ubiegłym. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 51,4% odpływu (rok wcześniej 51,8%). W liczbach bezwzględnych wyłączenia z ewidencji z tytułu podjęcia pracy wyniosły 21 642 i na tle roku 2018 było to o 2 899 mniej.

Pewien udział w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy stanowi zatrudnienie subsydiowane, które w 2019 roku wyniosło 2 982 (o 1 206 mniej niż w 2018 roku), w tym:

- prace interwencyjne: 545 (w 2018 r. 639);
- roboty publiczne: 529 (w 2018 r. 973);
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej: 713 (w 2018 r. 826);
- podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia: 555 (w 2018 r. 699);
- bony na zasiedlenie: 172 (w 2018 r. 239);
- bony zatrudnieniowe: 108 (w 2018 r. 105);
- dofinansowanie wynagr. za zatrudnienie osoby powyżej 50 roku życia 87 (w 2018 r. 108);
- inne⁴: 273 (w 2018 r. 599).

Ponadto w omawianym okresie bezrobotnym wydano 4 765 skierowań na szkolenia lub na staż. Było to o 387 mniej niż w 2018 roku.

Tradycyjnie znaczny udział wyrejestrowań stanowiły te z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy, których liczba wyniosła 7 460. Stanowiło to 17,7% odpływu (w 2018 roku – 8 376 osób, 17,7%). Oprócz tego 2 716 zdarzeń dotyczyło dobrowolnych rezygnacji ze statusu osoby bezrobotnej (2018 rok – 2 952).

Tabela 4: Wielkość napływu i odpływu, podjęć pracy oraz wskaźnika płynności w poszczególnych powiatach w 2019 roku.

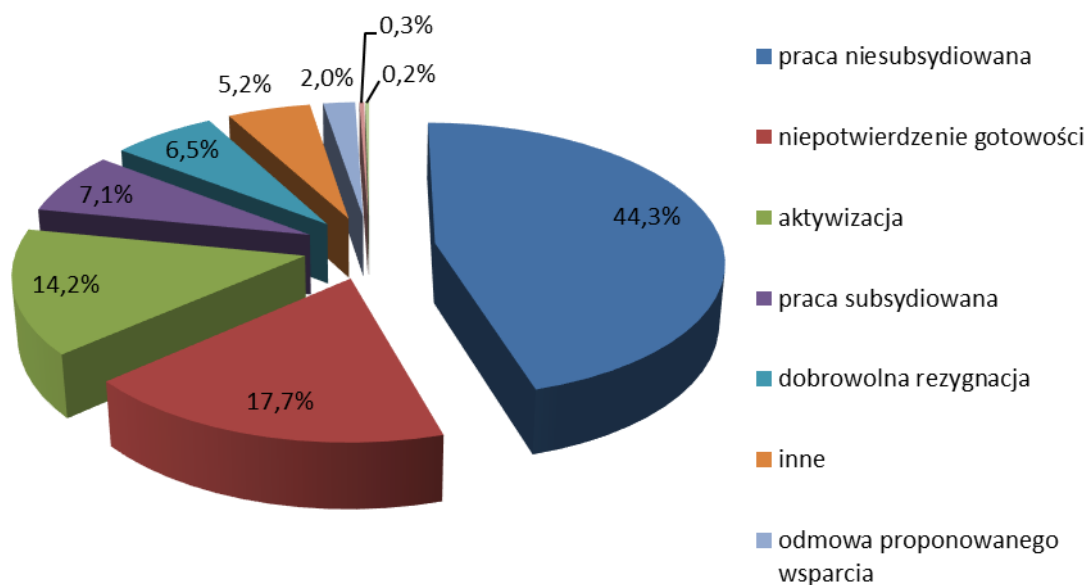
Powiaty	Napływ bezrobotnych	Odpływ bezrobotnych	Podjęcia pracy	Wskaźnik płynności rynku pracy w %
OGÓLEM	40 380	42 095	21 642	53,6
Brzeg	4 596	4 919	2 475	53,9

⁴ Kategoria inne zawiera m.in.: refundację kosztów poniesionych na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia.

Głubczyce	2 237	2 330	1 141	51,0
Kędzierzyn-Koźle	4 007	4 236	2 187	54,6
Kluczbork	2 575	2 661	1 396	54,2
Krapkowice	2 254	2 232	1 256	55,7
Namysłów	1 883	1 842	919	48,8
Nysa	6 301	6 570	3 544	56,2
Olesno	1 739	1 760	986	56,7
Opole-Powiat	4 426	4 726	2 231	50,4
Prudnik	2 818	2 978	1 439	51,1
Strzelce Opolskie	2 552	2 525	1 543	60,5
Opole-Miasto	4 992	5 316	2 525	50,6

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych w tym okresie) za 2019 rok ukształtował się na poziomie 53,6% i jest to spadek (o 2,3 p.p.) wobec 2018 roku. Warto zauważyć, że pod względem wysokości tego wskaźnika miejsce w czołówce zajęły powiaty: strzelecki, nyski i oleski.

Wykres nr 8 Struktura przyczyn wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych w 2019 roku.

Zgodnie z powyższym wykresem największy udział w odpływie należy wiązać z podejmowaniem pracy niesubsydiowanej. Prawie 1/5 odpływu wszystkich bezrobotnych stanowią osoby, które zostały wyrejestrowane z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy. Znaczny obszar zajmuje również aktywizacja, w ramach której realizowane są szkolenia, staże, oraz prace społecznie użyteczne. Pod pojęciem pracy subsydiowanej

(7% wyrejestrowań) rozumiane są wszelkie podjęcia zatrudnienia przy wykorzystaniu środków publicznych, m.in.: dotacje, refundacje, bony zatrudnieniowe i bony na zasiedlenie.

Tabela 5 Odływ i udział bezrobotnych w strukturze wyrejestrowań w 2019 roku.

	odływ	udział (w %)
praca niesubsydiowana	18 660	44,3
praca subsydiowana	2 982	7,1
aktywizacja	5 985	14,2
odmowa proponowanego wsparcia/profilowania	840	2,0
niepotwierdzenie gotowości	7 460	17,7
dobrowolna rezygnacja	2 716	6,5
podjęcie nauki	97	0,2
osiągnięcie wieku emerytalnego/świadczeń emerytalno- rentowych	129	0,3
inne	2 197	5,2

1.4. Aktywizacja osób bezrobotnych

Wśród aktywnych form zatrudnienia najbardziej popularne były staże, szkolenia oraz prace społecznie użyteczne. Od kilku lat cieszącymi się mniejszym zainteresowaniem formami aktywizacji są: świadczenia aktywizacyjne, granty na telepracę oraz refundacje składek na ubezpieczenie społeczne.

Tabela 6: Aktywne formy wsparcia w 2019 roku.

	prace interwencyjne	roboty publiczne	dotacje	refundacje kosztów zatrudnienia	bon na zasiedlenie	bon zatrudnieniowy	szkolenie	staż	dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osób powyżej 50 roku	świadczenie aktywizacyjne	grant na telepracę	refundacje składek na ubezpieczenia społeczne	prace społecznie użyteczne
Brzeg	78	23	91	99	8	1	147	376	20	0	0	0	18
Głubczyce	38	83	46	53	29	0	35	174	4	0	0	0	77
Kędzierzyn-Koźle	18	5	83	43	33	0	120	490	0	0	0	0	120
Kluczbork	26	39	38	41	6	0	63	344	3	0	0	0	0
Krapkowiec	17	8	51	53	6	3	31	169	3	0	0	0	45
Namysłów	34	40	24	9	2	0	31	265	1	0	0	0	0
Nysa	107	222	76	72	28	3	102	502	14	0	0	0	58
Olesno	39	9	37	27	2	0	12	115	2	0	0	0	7
Opole-Powiat	29	57	93	61	15	53	187	433	20	0	0	0	498
Prudnik	79	19	31	37	11	14	73	217	4	0	0	0	127
Strzelce Opolskie	49	5	50	17	0	0	28	171	2	0	0	0	88
Opole-Miasto	31	19	93	43	32	34	206	474	14	0	0	0	182
Województwo	545	529	713	555	172	108	1 035	3 730	87	0	0	0	1 220

1.5. Struktura bezrobocia

1.5.1. Bezrobocie kobiet

W końcu grudnia 2019 roku większość wśród ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety: 12 078 osób (o 1 269 mniej niż na koniec 2018 r.), których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie wyniósł 57,7% (więcej o 1,2 p.p. niż w grudniu 2018 roku). Podobnie jak w roku ubiegłym, najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet rejestrujemy w powiecie krapkowickim (66,4%), natomiast najniższy w Opolu (52,8%).

Wśród osób nowo zarejestrowanych w trakcie roku populacja bezrobotnych kobiet wyniosła 20 525 (o 2 092 mniej niż w 2018 roku), co stanowiło 50,8% ogółu. Natomiast z ewidencji wyłączono 21 794 bezrobotnych kobiet, tj. 51,8% wszystkich wyrejestrowań. Wśród kobiet odnotowano również najwyższy wskaźnik płynności rynku pracy (na poziomie 56,4%), który jest wyższy od wskaźnika ogółu bezrobotnych o 2,8 p.p. oraz od wskaźnika dla mężczyzn o 5,7 p.p. Wysoki wskaźnik płynności rynku pracy wśród kobiet jest związany z przewagą kobiet wśród osób podejmujących zatrudnienie. Z kolei mężczyźni stanowią większość wśród ogółu wyrejestrowań oraz podejmujących zatrudnienie w miesiącach letnich, kiedy ruszają prace sezonowe i budowlane. Pewne

branże charakteryzują się przewagą jednej z płci wśród pracowników i tak: w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, transporcie większy jest udział mężczyzn, natomiast kobiety przeważają wśród pracowników w branży: handlu hurtowego i detalicznego, gastronomii, edukacji, opiece zdrowotnej oraz finansowo ubezpieczeniowej. Sytuacja ta bezpośrednio przekłada się na przewagę udziału określonej płci w rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali we wskazanych sektorach.

1.5.2. Bezrobocie na wsi

W dniu 31 grudnia 2019 roku w urzędach pracy na Opolszczyźnie było zarejestrowanych 9 456 osób zamieszkałych na terenach wiejskich (o 965 mniej niż na koniec 2018 r.). Stanowiły one 45,1% wszystkich bezrobotnych. Jest to zbliżona wartość do tej z końca grudnia 2018 roku (45,2%). Na koniec 2019 roku najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich (1 563 osoby) oraz największy udział mieszkańców wsi (81,2%), odnotowano w powiecie opolskim ziemskim, natomiast najmniejszym udziałem mieszkańców wsi do ogółu charakteryzował się powiat kędzierzyńsko – kozielski (34,2%).

Tabela 7: Bezrobocie na wsi wg powiatowych urzędów pracy – stan na dzień 31 grudnia 2019 roku.

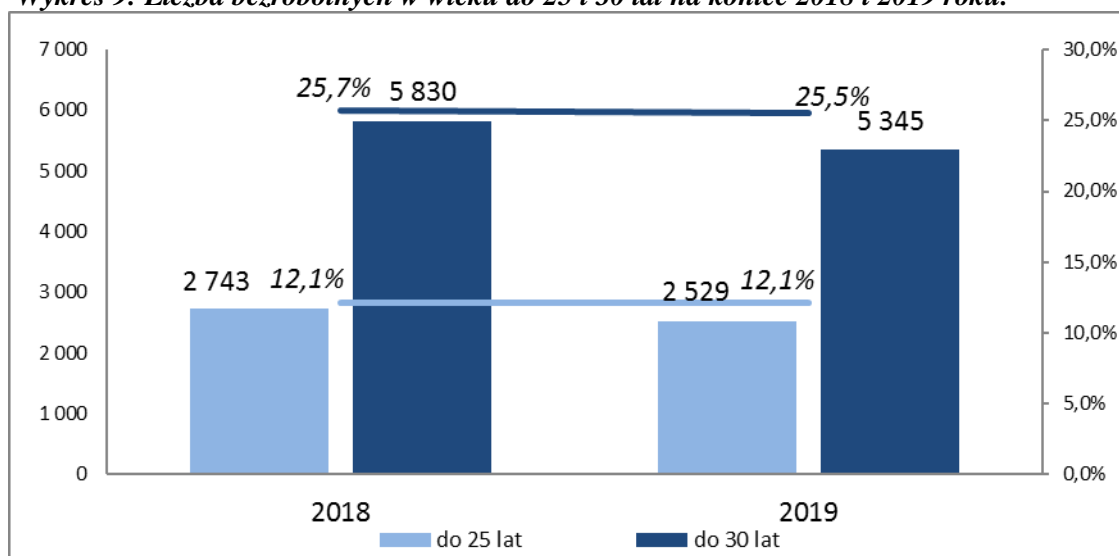
Powiaty	Bezrobotni mieszkańcy wsi	
	w liczbach	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo	9 456	45,1
Brzeg	994	46,1
Głubczyce	694	50,3
Kędzierzyn-Koźle	848	34,2
Kluczbork	730	49,5
Krapkowice	645	44,3
Namysłów	686	64,3
Nysa	1 473	49,4
Olesno	635	63,1
Opole-powiat	1 563	81,2
Prudnik	519	34,7
Strzelce Opolskie	669	51,5
Opole-Miasto	nie dotyczy	nie dotyczy

1.5.3. Młodzież w wieku do 25 i do 30 lat

Na koniec 2019 roku w urzędach pracy Opolszczyzny zarejestrowanych było 5 345 osób do 30 roku życia (o 485 osób mniej niż w grudniu 2018). Stanowiły one 25,5%

wszystkich zewidencjonowanych bezrobotnych. Wśród tej grupy 2 529 osób (12,1% ogółu) to młodzież w wieku 18 – 24 lata (o 214 osób mniej niż w grudniu 2018).

Wykres 9: Liczba bezrobotnych w wieku do 25 i 30 lat na koniec 2018 i 2019 roku.

W trakcie analizowanego roku zarejestrowano w sumie 14 856 osób w wieku do 30 lat, z czego po raz pierwszy 4 990 czyli 33,6% ogółu rejestrujących się (31,7% w 2018 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 14 761 osób z tej kategorii, w tym 7 990 osób z tytułu podjęcia pracy (tj. 54,1 % ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych; 54,9% w 2018 roku.). W tej grupie wiekowej odnotowano spadek wskaźnika płynności rynku pracy o 2,1 p.p., z poziomu 55,9% do 53,8% w 2018 roku. Najpopularniejszym instrumentem rynku pracy wśród osób młodych od dłuższego okresu są staże oraz szkolenia. Jednocześnie w 2019 roku zarejestrowano w sumie 8 431 osób do 25 roku życia, z czego po raz pierwszy 3 746 czyli 44% ogółu rejestrujących się w tym wieku (42% w 2018 roku). Równoległe z ewidencji wykreślono 8 149 osób, w tym 4 235 osób z tytułu podjęcia pracy (tj. 52% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych; 52,5% w 2018 roku.). Wskaźnik płynności rynku pracy w tej grupie wiekowej wyniósł 50,2%, co oznacza spadek w stosunku do roku 2018 o 1,1 p.p.

1.5.4. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego w okresie 2019 roku zarejestrowało się 1 455 osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących

zakładów pracy. Stanowiły one 3,6% nowo zarejestrowanych (w roku 2018 zarejestrowano 1 468 osób, co stanowiło 3,3%).

Tabela 8: Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy według powiatów.

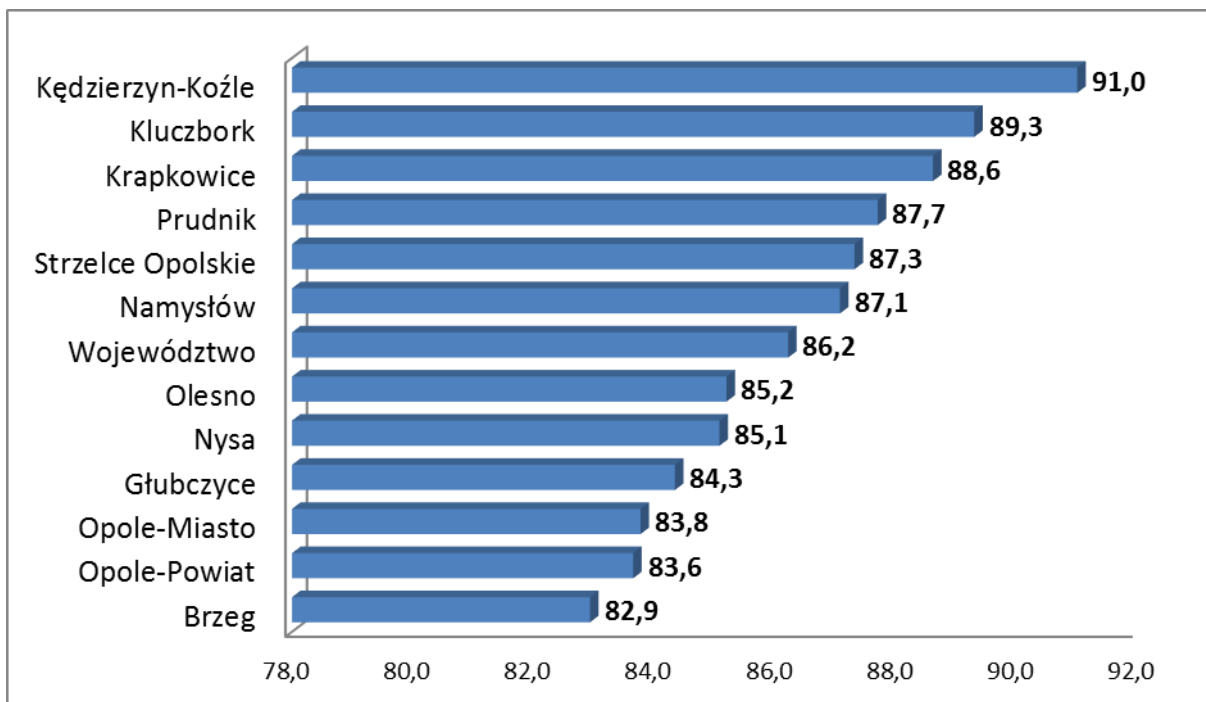
Powiaty		napływ osób w 2019 r.	w % do ogółu bezrobotnych	stan osób na 31.12.2019 r.	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo		1 455	3,6	795	3,8
1	Brzeg	215	4,7	111	5,1
2	Głubczyce	85	3,8	47	3,4
3	Kędzierzyn - Koźle	214	5,3	123	5,0
4	Kluczbork	100	3,9	47	3,2
5	Krapkowice	58	2,6	42	2,9
6	Namysłów	51	2,7	21	2,0
7	Nysa	180	2,9	100	3,4
8	Olesno	119	6,8	74	7,4
9	Opole - powiat	162	3,7	89	4,6
10	Prudnik	95	3,4	51	3,4
11	Strzelce	7	0,3	6	0,5
12	Opole- miasto	169	3,4	84	3,8

W 2019 roku odnotowano spadek o 7,9% rejestracji bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali, w tym również spadek o 0,9% zwolnionych z przyczyn dot. pracodawcy. Nadal najwyższy udział w ogóle rejestracji miały osoby pracujące w sektorze przetwórstwa przemysłowego (15,5%) oraz handlu hurtowym i detalicznym (13,4%). Również z tych branż najwięcej osób zostało zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (26,8% w sektorze przemysłu i 21,6% w handlu hurtowym).

1.5.5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku

Na koniec grudnia 2019 roku 18 059 bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku. Stanowiło to 86,2% ogółu. Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 0,7 punktu procentowego w stosunku do 2018 roku.

Wykres 10: Udział osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku wg powiatów – stan na 31.12.2019 r.

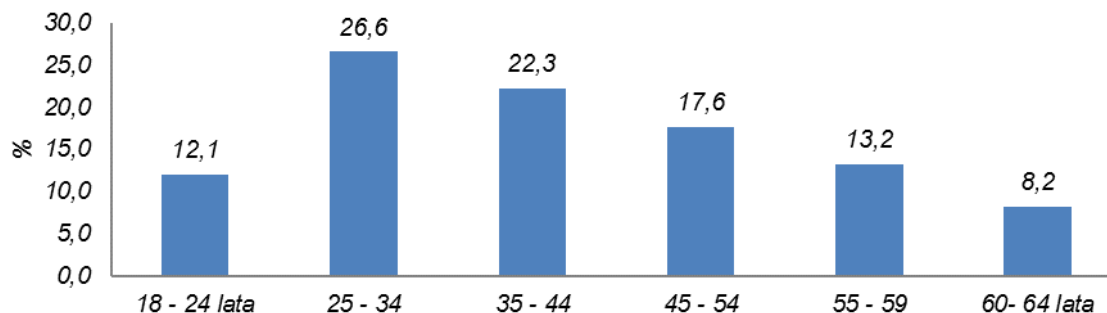

Jak wskazuje powyższy wykres, w sześciu powiatach udział osób bez prawa do zasiłku jest niższy niż dla województwa. Dotyczy to powiatów: oleskiego, nyskiego, głubczyckiego, opolskiego ziemskiego, grodzkiego, oraz brzeskiego (z najniższym wskaźnikiem: 82,9 %). Natomiast w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim występuje najniższy udział osób z prawem do zasiłku wśród ogółu bezrobotnych.

1.5.6. Bezrobotni według wieku

W końcu IV kwartału 2019 roku najwięcej bezrobotnych znajdowało się w przedziale wiekowym 25-34 lata (26,6%). Duży odsetek stanowią również osoby w wieku 35-44 lata (22,3% ogółu). Łącznie te dwie grupy stanowią blisko połowę wszystkich zarejestrowanych (48,9%). Najmniejszy procentowy udział w bezrobociu reprezentują bezrobotni w wieku 60-64 lata oraz 18-24 lata, tj. odpowiednio 8,2% i 12,1%.

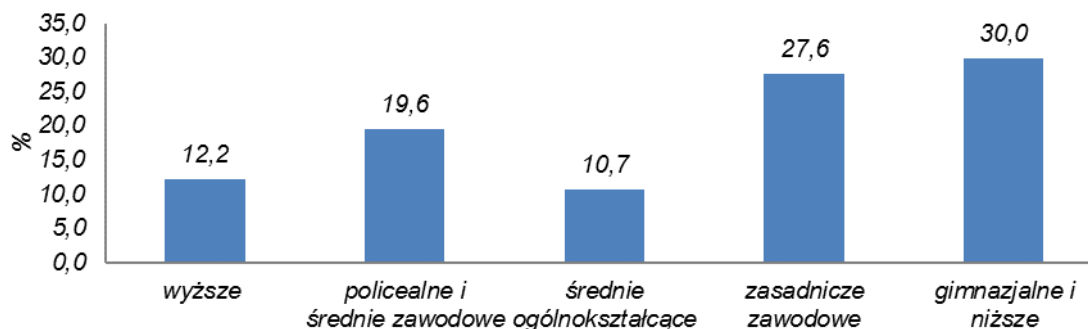
Wykres 11. Wiek bezrobotnych

1.5.7. Bezrobotni według wykształcenia

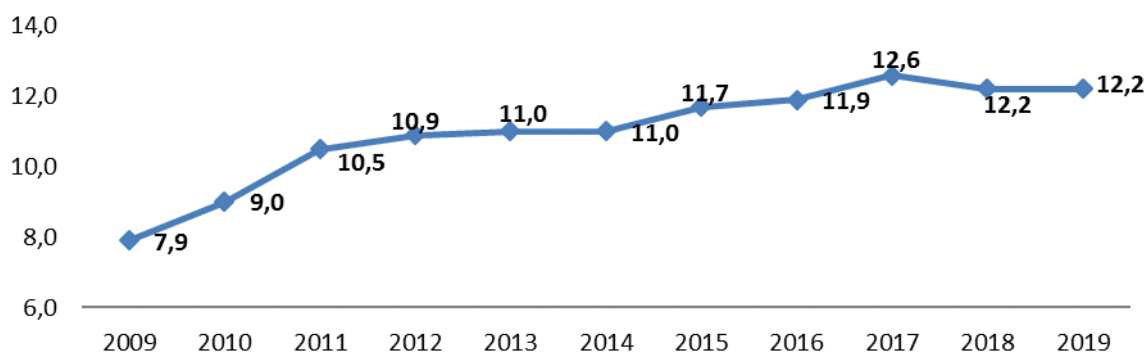
Zdecydowana większość bezrobotnych w województwie to osoby o najniższym wykształceniu: zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Łącznie obejmują oni 57,6% wszystkich zarejestrowanych. Spośród wyszczególnionych kategorii najmniej bezrobotnych posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące (10,7%) oraz wyższe (12,2%).

Wykres 12. Wykształcenie bezrobotnych

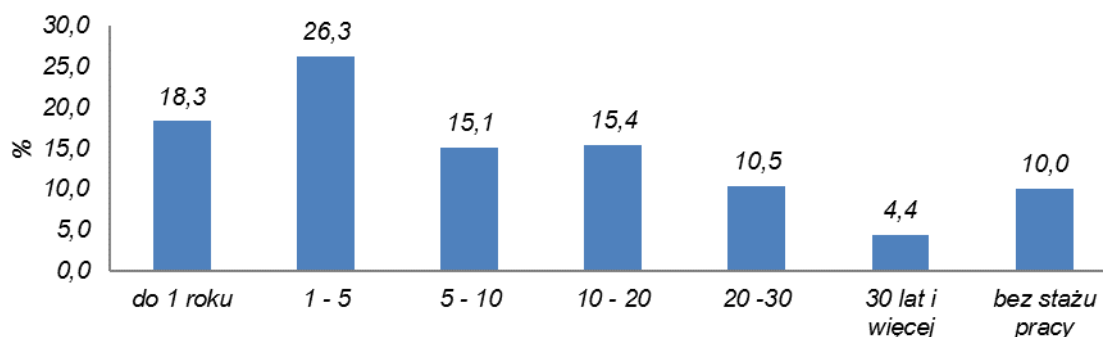
Od kilku lat udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym systematycznie wzrastał. W 2018 roku nastąpiło przełamanie tej tendencji i odnotowano lekki spadek, który utrzymał się do 2019 r. i wyniósł 12,2%.

Wykres 13: Odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem – stan na koniec 2009 r. – 2019 r.

Struktura bezrobocia według stażu pracy zarejestrowanych osób od kilku lat nie ulega znacznym wahaniom. Dane wskazują, iż najmniej narażone na bezrobocie są osoby najdłużej pracujące. Bezrobotnych zarejestrowanych z co najmniej 30 letnim stażem pracy jest zdecydowanie najmniej (4,4%). Również nieposiadający stażu pracy są w mniejszości wśród zarejestrowanych, stanowiąc 10%. Widać także, że w regionie najczęściej jest zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem stosunkowo niewielkim – od 1 roku do 5 lat (26,3%). Pozostałe kategorie reprezentują mniej więcej równy udział.

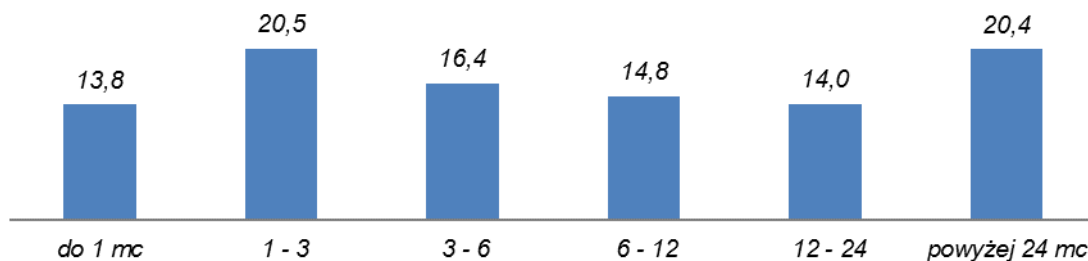
Wykres 14. Staż pracy bezrobotnych

1.5.9. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę oraz długotrwale bezrobotni

Problemy z powrotem do pracy mają osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2019 roku te dwie grupy stanowiły 34,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i jest to mniej niż w roku 2018 o 1,9 punktu procentowego. Łącznie ich liczba wyniosła 7 207.

Wykres 15: Struktura bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy

Natomiast zgodnie z definicją ustawową za osoby długotrwale bezrobotne należy uważać bezrobotnych, którzy w ciągu ostatnich 24 miesięcy przez okres minimum 12 miesięcy posiadali status osoby bezrobotnej. Na koniec 2019 roku w województwie opolskim takich osób było 10 015, co stanowiło 47,8 % ogółu osób zewidencjonowanych w powiatowych urzędach pracy (dane zaprezentowano w Tabeli 9). W perspektywie rocznej spadła zarówno liczba osób długotrwale bezrobotnych, jak i ich udział (o 2,6 p.p.). Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiecie głubczyckim (56,1%), a najmniejszy w Opolu (41,6%).

Tabela 9: Długotrwale bezrobotni wg powiatów – stan na dzień 31 grudnia 2019 r.

Powiaty	liczba osób	w % do ogółu bezrobotnych
Województwo	10 015	47,8
Brzeg	972	45,1
Głubczyce	773	56,1
Kędzierzyn - Koźle	1376	55,6
Kluczbork	774	52,5
Krapkowice	753	51,7
Namysłów	516	48,4
Nysa	1292	43,3
Olesno	462	45,9
Opole - powiat	822	42,7
Prudnik	753	50,4
Strzelce Opolskie	594	45,7
Opole- miasto	928	41,6

1.5.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów od lat kształtuje się w podobny sposób. Do czołówki w 2019 roku należą osoby wykonujące zawody:

- sprzedawca – 3 857 osób, czyli 9,9% ogółu bezrobotnych (w 2018 roku 9,9% ogółu),
- robotnik gospodarczy – 1 019 osób, tj. 2,5% ogółu (w 2018 roku 2,5% ogółu),
- ślusarz – 922 osoby, tj. 2,3% ogółu (w 2018 roku 2,3% ogółu),
- murarz – 882 osoby, tj. 2,2% ogółu (w 2018 roku 2,3% ogółu),
- kucharz – 776 osób, tj. 1,9% ogółu (w 2018 roku 2,0% ogółu),
- pomocniczy robotnik budowlany – 647 osób tj. 1,6% ogółu (w 2018 roku 1,5% ogółu),
- magazynier - 551 osób, tj. 1,4% ogółu (w 2018 roku 1,8% ogółu),
- mechanik pojazdów samochodowych – 545 osób, tj. 1,3% ogółu (w 2018 roku 1,4% ogółu),
- technik ekonomista – 536 osób, tj. 1,3% ogółu (w 2018 roku 1,4% ogółu),
- stolarz – 436 osób, tj. 1,1% ogółu (w 2018 roku 1,8% ogółu).

Po raz kolejny zauważalny jest największy udział w bezrobociu zawodu „sprzedawca” - czołowego pod względem liczebności. Charakterystyczny jest również fakt, że spośród ogółu osób bezrobotnych aż 4 617 osób (11,4% wobec 11,3% w 2018 roku) nie posiada żadnego zawodu.

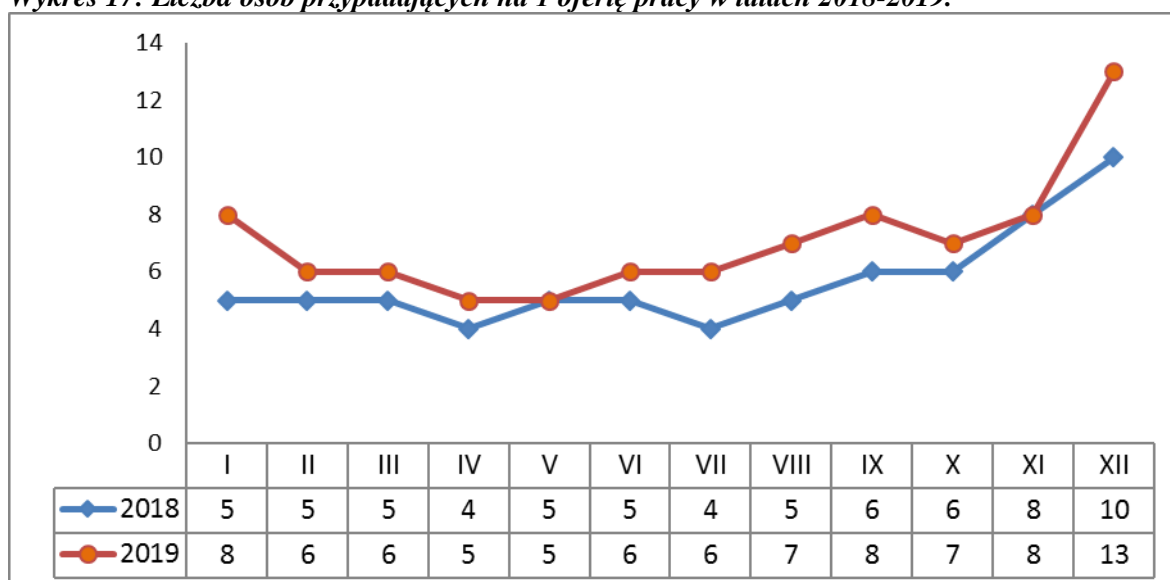
W ciągu całego 2019 roku zarejestrowało się 3 347 absolwentów, co stanowi 8,3% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Najczęściej rejestrowali się sprzedawcy (stanowiąc 5,3% wszystkich absolwentów), fryzjerzy (4,3%), technicy ekonomiści (4,0%), mechanicy pojazdów samochodowych (2,4%), technicy żywienia i usług gastronomicznych (1,9%), technicy informatycy, logistycy i kucharze (po 1,8%). Największy udział zarówno wśród nowych rejestracji, jak i stanu na koniec roku, stanowili bezrobotni absolwenci nieposiadający żadnego zawodu, najczęściej po liceum ogólnokształcącym (23,6% napływu i 11,6% stanu) przy marginalnym zapotrzebowaniu na pracę dla osób bez zawodu.

1.6. Oferty pracy

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców, jak również dotowanie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zatrudnienia bezrobotnych

w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu, to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na rynku pracy i jednocześnie wskaźniki sytuacji gospodarczej i stopnia jej rozwoju. Należy przy tym zaznaczyć, iż nie wszystkie oferty pracy trafiają do powiatowych urzędów pracy. Znaczna część zamieszczana jest w Internecie, więc dane tu zaprezentowane nie odzwierciedlają całości popytu na pracę w regionie. Wykres nr 17 obrazuje liczbę osób bezrobotnych na koniec miesiąca przypadających na jedną ofertę pracy w poszczególnych miesiącach 2018 i 2019 roku. Najwięcej osób bezrobotnych konkurowało o jedną ofertę pracy w grudniu 2019 r. Natomiast średnia liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w całym 2019 roku wynosi 7 i jest mniej korzystna od średniej w 2018 roku, która wyniosła 6.

Wykres 17: Liczba osób przypadających na 1 ofertę pracy w latach 2018-2019.

W ciągu całego 2019 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło ogółem 40 489 oferty pracy i było to o 13 833 ofert mniej niż w 2018 roku. Zgłoszone propozycje pracy w większości dotyczyły prac niesubsydiowanych, które stanowiły 80,8% ogółu zgłoszonych (w 2018 r. było to 82,5%). Z ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy 797 propozycji (2%) było adresowanych do osób niepełnosprawnych, a tylko 37 (0,1%) do osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Jednocześnie warto zauważyć, że 10,4% wszystkich ofert pracy było proponowanych w formie staży (9,1% w 2018 roku), a 3,8% jako prace społecznie użyteczne (2,7% w 2018 roku).

1.6.1. Oferty pracy według zawodów

Wszystkie zgłoszone oferty⁵ pracy można połączyć w grupy, a ich struktura przedstawia się następująco: najwięcej ofert pracy pochodziło z branż: *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (27,9%), *przetwórstwo przemysłowe* (20,9%), *handel hurtowy i detaliczny* (10%), *budownictwo* (8,7%).

W większości kategorii ofert uporządkowanych według wielkich grup zawodów odnotowano wzrost, z czego największy dotyczył pracowników wykonujących prace proste (o 12,7%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 9,9%), robotników przemysłowych i rzemieślników (o 8,8%). Spadek odnotowano wśród pracowników usług i sprzedawców (o 19,8%) oraz pracowników biurowych (o 9,3%). Najwyższy udział ofert subsydiowanych zarówno wśród ogółu ofert zgłoszonych, jak i w konkretnej grupie zawodowej, odnotowano wśród pracowników usług i sprzedawców. Spośród wszystkich ofert subsydiowanych największy udział stanowią te pochodzące z branży *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (29%).

Analizując poszczególne zawody (w zgłoszonych do PUP ofertach), można wyróżnić przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w ciągu 2019 roku. W kolejności malejącej przedstawia je tabela nr 10.

Tabela 10: Napływ ofert pracy wg zawodów w 2019 roku.

Nazwa zawodu	Liczba zgłoszonych ofert pracy
Pozostałe prace wykonywane prace proste	2 127
Robotnik gospodarczy	2 074
Pozostali robotnicy wykonujące prace proste w przemyśle	1 520
Pakowacz ręczny	1 172
Magazynier	1 064
Sprzedawca	993
Pomocniczy robotnik budowlany	975
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowane	821
Technik prac biurowych	798
Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	774

⁵ Uwaga: Podstawą obliczeń jest suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali. Załącznik 3 do sprawozdania MRPiPS-01 oraz dane z CeSar.

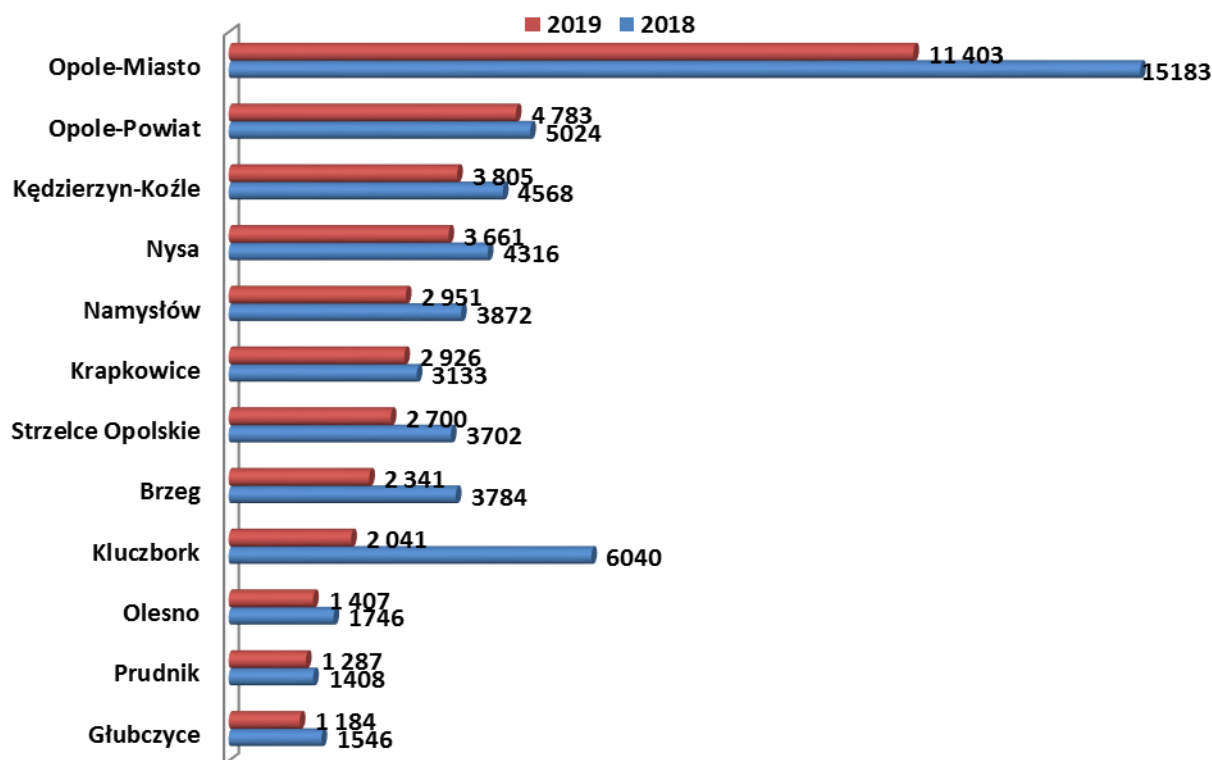
Warto poruszyć tutaj kwestię zawodu robotnika gospodarczego, który zajmuje czołowe miejsca w napływie, odpływie, ofertach zatrudnienia oraz pracach subsydiowanych. W całym 2019 roku wpłynęły 2 074 (5,1% ogółu) oferty pracy w tym zawodzie, z czego 1 834 (88,4%) stanowiły oferty subsydiowane. Znaczny udział ofert subsydiowanych również odnotowano w zawodach: pozostali pracownicy obsługi biurowej (67%), technik prac biurowych (52%), sprzedawcy (34%) oraz pomocniczy robotnik budowlany (15%).

1.6.2. Oferty pracy według powiatów

W ciągu 2019 roku najwięcej wolnych miejsc pracy zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiatach: opolskim grodzkim (11 403, tj. 28%), ziemskim (4 783, tj. 12%) oraz kędzierzyńsko-kozielskim (3 805 tj. 9%).

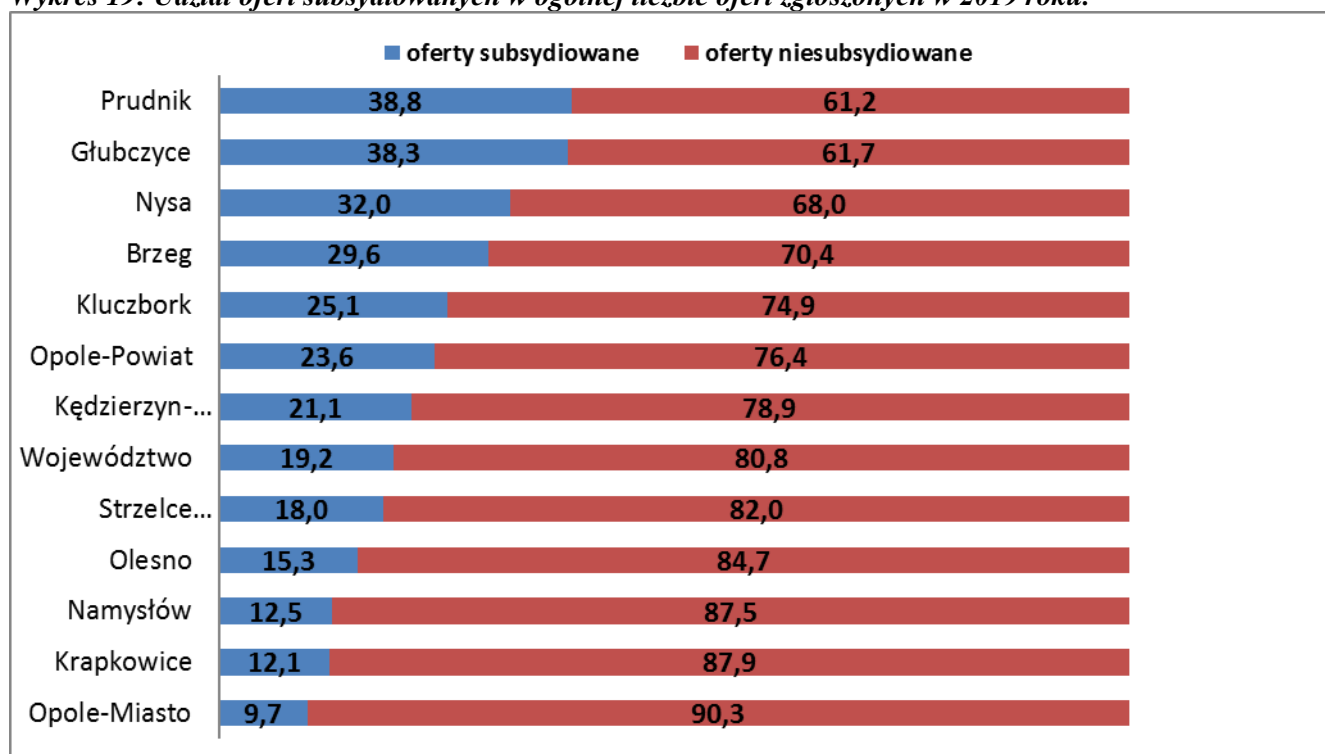
W 2019 roku odnotowano spadek ofert w porównaniu do roku ubiegłego we wszystkich powiatach, z czego największy w: kluczborskim (o 3 999, tj. 66%), Opolu (o 3 780, tj. 25%), brzeskim (o 1 443, tj. 38%) oraz strzeleckim (o 1 002, tj. 27%). Liczbę zgłoszonych propozycji pracy według powiatowych urzędów pracy w latach 2018 i 2019 prezentuje wykres nr 18.

Wykres 18: Porównanie ilości ofert zgłoszonych wg powiatów w latach 2018-2019.

Interesujących spostrzeżeń dostarcza analiza udziału ofert subsydiowanych w ogólnej ilości propozycji zatrudnienia zgłoszonych do urzędów pracy. Zdecydowanie największy udział ofert subsydiowanych odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku: 38,8%. Drugim obszarem pod względem skali udziału ofert pracy o charakterze subsydiowanym jest powiat głubczycki (38,3%). Świadczy to o charakterze obu tych lokalnych rynków pracy, które w mniejszym stopniu potrafią generować nowe miejsca pracy bez wsparcia ze strony Funduszu Pracy i środków EFS. Wysokie udziały charakteryzowały również powiaty: nyski i brzeski. Najmniejszy udział ofert subsydiowanych występuje w Opolu (9,7%).

Wykres 19: Udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert zgłoszonych w 2019 roku.

Podsumowując: kondycja ekonomiczna powiatów Opolszczyzny jest zróżnicowana. W najlepszej sytuacji jest powiat opolski grodzki, gdzie występuje najniższa stopa bezrobocia oraz złożono najwięcej ofert pracy, jednocześnie w większości są to propozycje niesubsydiowanego zatrudnienia.

1.7. Wydatki Funduszu Pracy w 2019 roku

Wydatki Funduszu Pracy w 2019 roku wyniosły ogółem 109 251,2 tys. zł i spadły w porównaniu z rokiem 2018 o 27 832,1 tys. zł. (20%). Również w przypadku wydatków na zasiłki odnotowano kolejny rok spadku, co może być spowodowane stabilizacją popytu na pracę. Rok 2019 charakteryzował się spadkiem kwoty wydatkowanej na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu do wartości 63 478,7 tys. zł. Była to kwota niższa o 26 655 tys. zł (30%) w porównaniu z 2018 rokiem. Zauważyć można spadek nakładów na większość niżej wymienionych aktywnych form. Jest to szczególnie widoczne w przypadku wydatków na roboty publiczne (o 42%) oraz dofinansowania wynagrodzenia osób powyżej 50 r.ż. (o 46%). Nieznaczny wzrost odnotowano natomiast wśród szkoleń (o 2%) oraz bonów zatrudnieniowych (o 11%).

Tabela 11: Wydatki Funduszu Pracy w latach 2018-2019.

Wyszczególnienie	2018 rok	2019 rok	Zmiana 2018/2019
Wydatki ogółem w tys. zł*	137 083,30	109 251,20	-27 832,1
w tym:			
Zasiłki dla bezrobotnych*	37 672,20	36 871,20	-801
Aktywne formy/ Programy przeciwdziałania bezrobociu** ogółem	90 142,70	63 487,70	-26 655
w tym m.in.**:			
- szkolenia	2 669,50	2 727,00	57,5
- prace interwencyjne	3 165,60	2 678,70	-486,90
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	15 524,20	13 588,60	-1 935,6
- prace społecznie użyteczne	619,2	588,4	-30,8
- roboty publiczne	7 575,10	4 406,50	-3 168,6
- wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	7 413,90	6 776,00	-637,9
- stypendia stażowe	27 090,80	23 131,80	-3 959
- bon zatrudnieniowy	818,40	907,50	89,1
- bon na zasiedlenie	1 620,40	1 301,90	-318,5
- dofinansowanie wynagrodzenia osób pow. 50 r.ż.	1 663,20	897,20	-766
KFS	2 565,70	5 566,30	3 000,6

Źródło: MRPiPS-02

Warto w tym momencie wspomnieć o Krajowym Funduszu Szkoleniowym, wydzielonej części Funduszu Pracy, w ramach którego pracodawcy bądź ich pracownicy mogą podnieść swoje kwalifikacje. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące, których kompetencje nie spełniają wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy. W pierwszym okresie, tj. w 2014-2015 r. środki KFS były przeznaczone na wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w wieku 45 lat i więcej. W latach 2016-2019 ograniczenie wiekowe zostało zniesione. Natomiast pojawiły się priorytety wydatkowania środków oddzielne dla ogółu środków oraz rezerwy.

Tabela 12 obrazuje podział środków KFS na przyznane pierwotnie oraz pochodzące z rezerwy Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Największą ilość środków wykorzystał Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, przy równocześnie największej liczbie osób przeszkolonych. Przeciwnym biegunem pod względem ilości uczestników jest powiat prudnicki, gdzie również odnotowano najwyższą średnią wartość szkolenia na osobę, z kolei najniższym kosztem na osobę charakteryzował się powiat głubczycki. Łączna kwota środków przeznaczona dla województwa opolskiego to 5 432,4 tys. zł. (wzrost o 112,7% w stosunku do roku ubiegłego).

Tabela 12: Środki finansowe (w tys.) oraz liczba osób korzystających ze szkoleń w ramach KFS.

Powiaty/Województwo	Limit pierwotny	Dodatkowe środki z rezerwy MRPiPS	łącznie	Osoby od początku roku	Średnia wartość szkolenia na jedną osobę
Brzeg	329,9	179,2	509,1	240	2 121
Głubczyce	170,4	150,0	320,4	343	934
Kędzierzyn-Koźle	433,8	82,6	516,4	357	1 446
Kluczbork	228,1	-	228,1	155	1 472
Krapkowice	373,4	54,8	428,2	375	1 142
Namysłów	150,8	15,0	165,8	122	1 359
Nysa	436,7	58,5	495,2	373	1 328
Olesno	234,7	183,8	418,5	283	1 479
Opole/opolski	1 558,8	250,3	1 809,1	785	2 305
Prudnik	165,2	-	165,2	67	2 466
Strzelce Opolskie	316,8	59,6	376,4	309	1 218
Województwo	4 398,6	1 033,8	5 432,4	3 409	1 594

2. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2019r., poz. 1482 z późn. zm.) Wojewódzki Urząd Pracy w 2019 roku realizował zadania samorządu województwa m.in. w zakresie określania i koordynowania regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy poprzez m.in. przygotowanie i realizację Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia; programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego, opracowywanie analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, świadczenie usług EURES, organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także ich rozwijanie na terenie województwa. Wśród najważniejszych działań na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2019 roku wymienić należy:

- przygotowanie wspólnie z partnerami rynku pracy Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia i realizacja jego założeń;
- podział pomiędzy PUP w ramach dostępnego limitu środków Funduszu Pracy z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w w/w Planie na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych;
- programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (WUP w Opolu pełni rolę Instytucji Pośredniczącej dla wybranych działań w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO 2014-20);
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów;
- badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia;
- współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów szkół wyższych w wejściu na rynek pracy;
- koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy;

- opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych;
- koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego;
- realizacja projektów własnych dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 rok

RPD na 2019 rok ma swoje umocowanie prawne w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Analiza sytuacji na rynku pracy województwa, możliwości podmiotów współtworzących RPD oraz dostępności źródeł finansowania pozwoliła wyodrębnić 5 wytycznych, definiujących obszary związane z rynkiem pracy i zatrudnieniem w regionie, gdzie intensyfikacja działań na rzecz poprawy sytuacji była najbardziej celowa:

- 1) Aktywizacja niezatrudnionych;
- 2) Rozwój przedsiębiorczości;
- 3) Partnerstwo i zwiększanie potencjału kadr;
- 4) Edukacja ustawiczna;
- 5) Zarządzanie oparte na wiedzy.

Podstawą opracowania dokumentu były zadania określone przez partnerów mających współuczestniczyć w realizacji RPD na 2019 r., tj. wojewódzki i powiatowe urzędy pracy, Komendę Wojewódzką Ochotniczych Hufców Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki.

2.2. Działania wdrażające środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego

PO WER – projekty pozakonkursowe:

W 2019 r. ogłoszony został nabór na projekty pozakonkursowe powiatowych urzędów pracy województwa opolskiego w ramach Osi priorytetowej I, Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy* – projekty pozakonkursowe. W ramach powyższego zawarto 11 umów na łączną kwotę 15 995 965,00 PLN, przy założeniu ogólnej liczby uczestników projektów 1 570 osób.

PO WER – projekty konkursowe:

W 2019 roku ogłoszony został konkurs w ramach Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.2, Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe. W ramach konkursu łącznie podpisano 6 umów o dofinansowanie na kwotę 4 238 134,04 PLN. Założona liczba osób objętych wsparciem we wszystkich wnioskach to 330 osób.

RPO WO 2014-2020 projekty pozakonkursowe:

W 2018 roku ogłoszony został nabór na projekty pozakonkursowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa VII Konkurencyjny rynek pracy, Działanie 7.1 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy realizowana przez PUP. W odpowiedzi na nabór wnioski o dofinansowanie złożyło 11 powiatowych urzędów pracy województwa opolskiego. W roku 2019 zostało podpisanych 11 umów na łączną kwotę 52 276 tys. zł., przy założeniu ogólnej liczby uczestników projektów - 2 547 osób.

RPO WO 2014 -2020 projekty konkursowe:

W 2019 roku w ramach ogłoszonych naborów złożono 146 wniosków zakładających wsparcie dla 14 055 uczestników. Łącznie zawarto 46 umów na kwotę 5 813 377,87 zł. Wsparcie było kierowane do działań zawartych w następujących priorytetach: Oś Priorytetowa VII Konkurencyjny rynek pracy, Działanie 7.6 Godzenie życia prywatnego i zawodowego, Działania 7.3 Zakładanie działalności gospodarczej, Działanie 7.2 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy; Oś Priorytetowa VIII Integracja społeczna, Działanie 8.3 Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej; Oś Priorytetowa IX Wysoka jakość edukacji, Działanie 9.1 Rozwój edukacji, Poddziałanie 9.1.1 *Wsparcie kształcenia ogólnego*, 9.2.1 *Wsparcie kształcenia zawodowego*, Poddziałanie 9.1.3 Wsparcie edukacji przedszkolnej.

2.3. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Wydział Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego realizował następujące zadania:

- Wspieranie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu pośrednictwa pracy na terenie kraju, m.in. poprzez działania informacyjne, organizowanie i udział

w Targach Edukacji, Pracy i Przedsiębiorczości oraz prowadzenie działań informacyjnych i marketingowych wobec poszukujących pracy i pracodawców.

- Realizowanie zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG.
 - Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do kraju UE/EOG (2 wnioski)
 - Transfer zasiłku dla bezrobotnych z kraju UE/EOG do Polski (698 wniosków)
 - Udzielanie świadczeń z tytułu bezrobocia (585 wniosków o przyznanie zasiłku dla bezrobotnych na zasadach obowiązujących w Polsce)
 - Potwierdzenie okresów zaliczanych w Polsce przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych w innym państwie członkowskim UE/EOG (143 wnioski).
- Realizowanie i koordynowanie działań sieci EURES na terenie województwa m.in.:
 - Realizacja krajowego planu działań EURES;
 - Organizacja i udział w 10 targach i giełdach pracy na terenie województwa opolskiego oraz w 7 warsztatach, szkoleniach, seminariach;
 - Wymiana ofert pracy i podań o pracę; w 2019 roku przyjęto do realizacji 560 zagranicznych ofert pracy na 3380 miejsc pracy;
 - Realizacja zadań o charakterze przygranicznym w tym udział w Partnerstwie Transgranicznym EURES-T „Beskidy”.
- Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia. W województwie opolskim na koniec 2019 roku wpis do rejestru agencji zatrudnienia posiadało 339 podmiotów (z tego 330 agencji aktywnych i 9 które zawiesiły działalność).
- Organizowanie prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników Wojewódzkiego Urzędu i powiatowych urzędów pracy.

Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej

W 2019 r. z usług poradnictwa zawodowego w skorzystało 648 osób (bezrobotnych i poszukujących pracy, osób niezarejestrowanych w PUP, osadzonych) w tym:

- 215 osób objętych zostało poradnictwem indywidualnym (w ramach 219 porad),
- a 261 osób brało udział w poradach grupowych (w ramach 15 porad).

Natomiast informacja zawodowa została udzielona 172 osobom w cyklu 6 spotkań grupowych.

Doradcy zawodowi z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej prowadzili zajęcia w ramach poradnictwa zawodowego z klientami CIiPKZ pod nazwą:

- Odkrywanie zainteresowań i poszukiwanie predyspozycji.
- Bezpieczna praca za granicą i handel ludźmi.
- Warsztat aktywnego poszukiwania pracy.
- Poznanie własnego potencjału.
- Sporządzanie dokumentów aplikacyjnych.
- Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej.
- Autoprezentacja podczas rozmowy z pracodawcą.
- Własna firma – prowadzenie działalności gospodarczej.

Ponadto doradcy zawodowi:

- promują usługi poradnictwa zawodowego oraz dostosowują do potrzeb program doradztwa;
- doskonalą kadry merytoryczne pracowników powiatowych urzędów pracy oraz koordynują usługi poradnictwa zawodowego w PUP;
- współpracują z partnerami rynku pracy, (Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły, uczelnie wyższe, służby penitencjarne, instytucje rynku pracy),
- zorganizowali Ogólnopolski Tydzień Kariery oraz (wraz z Obserwatorium Rynku Pracy) Festiwal Kariery;
- koordynują projekt "Rozwiń swoje skrzydła" w ramach programu ERASMUS +;
- aktualizują wpisy instytucji szkoleniowej w RIS; w 2019 roku wprowadzono do systemu 46 nowych instytucji. Na koniec 2019 roku w RIS wpisanych było 277 instytucji szkoleniowych z terenu Opolszczyzny.

W wydziale Obserwatorium Rynku Pracy realizowano przede wszystkim następujące zadania:

- przygotowywano informacje dot. bezrobocia i informacji z zakresu sytuacji na rynku pracy;
- opracowano sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia za 2019r.
- sporządzono ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- przeprowadzono analizę dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 w województwie opolskim,

- przeprowadzono analizę dostępności miejsc wychowania przedszkolnego w 50 gminach województwa opolskiego (z wyłączeniem aglomeracji opolskiej),
- dokonano podział środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa opolskiego oraz pozyskiwanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra;
- zorganizowano konferencję ekspercką pn. Opolskie Forum Zawodowe.

Prowadzona przez Obserwatorium Rynku Pracy w roku 2019 działalność badawcza oparta była na realizacji następujących badań:

- Rejestrowane zatrudnienie obywateli Ukrainy w województwie opolskim – jest to czteromodułowe badanie realizowane wśród ukraińskich obywateli pracujących w województwie opolskim, ukraińskich studentów, agencji pracy tymczasowych zajmujących się rekrutacją Ukraińców oraz wśród firm zatrudniających ukraińskich pracowników. Badanie miało na celu poznanie sytuacji społeczno-ekonomicznej badanej grupy oraz jej planów związanych z ewentualnym osiedleniem się w regionie. Skoncentrowane było także na sytuacji firm, które decydują się na zatrudnienie cudzoziemców w aspekcie pracy świadczonej przez Ukraińców oraz zadowolenia z ich usług oraz najbliższych planów zatrudnieniowych.
- Popyt na pracę w województwie opolskim - badanie mające na celu ustalenie planów zatrudnieniowych wśród opolskich pracodawców oraz wskazanie jaki odsetek firm działających w regionie wie o Krajowym Funduszu Szkoleniowym.
- W ramach zadań zleconych przez Ministra właściwego ds. rynku pracy przeprowadzono badanie Barometr zawodów (prognoza zapotrzebowania na określone zawody w 2020 roku formułowana przez pracowników PUP oraz agencje zatrudnienia w cyklach paneli dyskusyjnych).

Działalność wydawnicza:

- Biuletyn informacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu, nr 1/2019.

Projekty własne:

- **Realizacja projektów „Opolskie dla rodziców i dzieci” oraz „Opolskie dla rodziców i dzieci II”**

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 7.6 Godzenie życia prywatnego i zawodowego do 31.12.2019r.

realizowano projekt pn. „Opolskie dla rodziców i dzieci”, którego celem jest wsparcie w powrocie na rynek pracy rodziców dzieci do lat trzech, przebywających na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich lub wychowawczych, bądź też zatrudnionych na czas określony. W ramach projektu przewidziano wsparcie w postaci sfinansowania kosztów opieki nad dzieckiem uczestnika w żłobku/klubie dziecięcym lub pokrycie kosztów zatrudnienia opiekuna dziennego dla dziecka uczestnika. W roku 2019 w ramach projektu kontynuowano realizację umów zawartych w 2018 roku, prowadzono bieżący nadzór i monitoring działań projektowych oraz działania informacyjno-promocyjne. W wyniku realizacji projektu 380 osób skorzystało ze wsparcia i powróciło do pracy po zakończeniu opieki nad małym dzieckiem.

W roku 2019 rozpoczęto również realizację dwuletniego projektu „Opolskie dla rodziców i dzieci II”, którego celem jest wsparcie w powrocie na rynek pracy rodziców dzieci do lat trzech, przebywających na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich lub ubogich osób pracujących. W ramach projektu przewidziano wsparcie w postaci sfinansowania kosztów opieki nad dzieckiem uczestnika w żłobku/klubie dziecięcym przez okres maksimum 12miesięcy.

W roku 2019 w ramach projektu :

- przeprowadzono akcję promocyjną;
- przeprowadzono 5 naborów, w których złożono 425 formularzy rekrutacyjnych;
- udzielono wsparcia 310 osobom;

➤ **„Pomysł na starcie kluczem do biznesu”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014 – 2020, Oś priorytetowa VII Konkurencyjny rynek pracy, działanie 7.3. Zakładanie działalności gospodarczej.**

Projekt jest realizowany samodzielnie przez WUP w Opolu. W okresie sprawozdawczym na podstawie decyzji Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 21.12.2018 r., przyznano Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Opolu dofinansowanie na realizację ww. projektu. Głównym jego celem jest wzrost przedsiębiorczości w województwie opolskim i podniesienie aktywności zawodowej 300 mieszkańców Opolszczyzny poprzez założenie działalności gospodarczych przez co najmniej 200 uczestników projektu na terenie województwa opolskiego. Okres realizacji projektu to 17.12.2018 r. - 30.09.2021 r. W 2019 roku przyznano pierwszych 50 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

3. PODSUMOWANIE

Rok 2019 można scharakteryzować jako rok spadku stopy bezrobocia, systematycznie rosnącego wynagrodzenia oraz wyższego wskaźnika przeciętnego zatrudnienia. Z drugiej strony w tym samym okresie odnotowano spadki wskaźników: współczynnika aktywności zawodowej i produktu krajowego brutto oraz wzrost poziomu inflacji.

- Na koniec grudnia 2019 roku zarejestrowanych było **20 948** osób bezrobotnych (o 1 715 (7,6%) mniej niż rok wcześniej). Na powyższy stan bezrobocia miał wpływ zmniejszony napływ osób bezrobotnych (o 3 544; 8,1% mniej niż rok wcześniej) oraz mniejszy odpływ (o 5 232 mniej; 11,1%). W 2019 roku podjęły zatrudnienie 21 642 osoby (o 2 899; 11,8% mniej rok do roku). Korzystnym zjawiskiem jest zmniejszony napływ osób rejestrujących się po aktywnych formach tj.: roboty publiczne, staże oraz prace społecznie użyteczne.
- Stopa bezrobocia w grudniu 2019 r. ukształtowała się na poziomie **5,8%**, będąc niższą o 0,5 p.p. wobec grudnia 2018 r., kiedy wyniosła 6,3%.
- Analiza bezrobocia w regionie pozwala zwrócić uwagę na fakt, iż spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa dotyczył większości powiatów, będąc najwyższym w Opolu i powiecie brzeskim. Wzrost wystąpił w powiecie namysłowskim (o 0,2 p.p.). W powiatach: strzeleckim i krapkowickim minimalny wzrost liczby osób bezrobotnych nie wpłynął na zmianę stopy bezrobocia wobec miesiąca poprzedniego. Nadal cechą charakterystyczną rynku pracy w regionie jest jego nierównomierność: z jednej strony niepokojąco wysoki poziom stopy bezrobocia w powiecie prudnickim i głubczyckim (8,9%), z drugiej bliski bezrobociu naturalnemu poziom w Opolu (2,7%).
- Spadek bezrobocia miał wpływ na stan poszczególnych grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. W porównaniu z grudniem 2018 r. udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w przypadku **długotrwale bezrobotnych**, gdzie odnotowano spadek w udziale o **2,6 p.p.** Dalsze spadki zanotowano w kategoriach osób: powyżej 50 roku życia o 0,6 p.p., oraz osób do 30 roku życia o 0,2 p.p.. Wzrost udziału o 0,3 p.p. odnotowano w przypadku

niepełnosprawnych. Z kolei w pozostałych kategoriach: osoby do 25 roku życia, posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz niepełnosprawne do 18 roku życia nie zauważono zmian.

- Najbardziej popularną subsydiowaną formą w 2019 roku były **dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - 713 (23,9%)**, następnie na równi ze sobą były podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego - 555 (18,6%) oraz prace interwencyjne - 545 (18,3%). Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się roboty publiczne - 529 (17,7%), bony na zasiedlenie-172 (5,8%), bony zatrudnieniowe - 108 (3,6%) oraz dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia - 87 (2,9%). W przypadku wyłączeń najczęściej stosowanym instrumentem były staże, Aż 3 730 (8,9%) osób zostało skierowanych na staż, a 1 035 (2,5%) na szkolenia.
- Zapotrzebowanie na pracowników spadło o 25% wobec odnotowanego rok wcześniej. W 2019 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło zapotrzebowanie na **40 489 miejsc pracy, o 13 833 (25%) mniej** niż rok wcześniej. Spadek odnotowano w szczególności w przypadku popytu subsydiowanego o (18%) oraz sezonowego (o 29%). Odnotowano spadek o 2 581 (12,5%) również wśród ofert, które wymagały opinii starosty, niezbędnej aby pracodawca mógł się ubiegać o zatrudnienie cudzoziemca. Na spadek ofert wymagających opinii starosty miał fakt wprowadzenia zarówno przez Ministerstwo Rodziny jak i Wojewodę Opolskiego listy zawodów zwolnionych z obowiązku pozyskania opinii.
- Spadek liczby bezrobotnych wystąpił pomimo zmniejszenia ilości środków finansowych z Funduszu Pracy przekazanych na aktywizację osób bezrobotnych (o 26 655 tys. zł tj. 29,6%). Analizując gospodarkę finansową samorządów powiatowych oraz strukturę wyrejestrowań, można zauważyć spadek ilości środków finansowych skierowanych zarówno na aktywną jak i pasywną pomoc. Spadek kwot przekazanych w formie zasiłków świadczy o mniejszej liczbie osób uprawnionych do pobierania świadczeń. Jest to pozytywne zjawisko, które potwierdzają dane dotyczące spadku liczby bezrobotnych poprzednio pracujących. Z kolei w ramach aktywnej polityki przeciwdziałania bezrobociu spadek poziomu środków finansowych nastąpił we wszystkich aktywnych formach, oprócz szkoleń i bonu zatrudnieniowego.

- Udział osób zwolnionych z przyczyn pracodawcy w ogólnej liczbie rejestracji osób poprzednio pracujących w roku 2019 wzrósł z poziomu 3,3% do 3,6%, i bardziej dotknął kobiet.
- Wskaźnik płynności rynku pracy wyniósł 53,6% i jest to spadek (o 2,3 p.p.) wobec 2018 roku. Warto zauważyć, że pod względem wysokości tego wskaźnika miejsce w czołówce zajęły powiaty: strzelecki, nyski i oleski.
- Cechą charakterystyczną bezrobocia jest duży udział bezrobotnych nisko wykształconych, bez zawodu i bez doświadczenia zawodowego. Osoby takie, rozpatrując ich szansę znalezienia pracy, znajdują się na gorszej pozycji – poziom posiadanych kwalifikacji lub ich brak nie odpowiada zapotrzebowaniu pracodawców. Ponadto – jak wykazują badania np. BAEL – osoby takie charakteryzują się dużą biernością zawodową, częściej korzystają ze świadczeń opieki społecznej oraz zasilają szarą strefę. Z drugiej jednak strony rosnące aspiracje edukacyjne społeczeństwa, wyrażone w obserwowanym od lat wzroście liczby studiujących, powodują nieunikniony wzrost udziału w bezrobociu osób z wykształceniem wyższym, których regionalna gospodarka nie potrafi „wchłonąć”.
- Mimo poprawy koniunktury, rok 2019 charakteryzował się spadkiem popytu na pracę przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania na pracę pracowników z Europy Wschodniej. Ostatnie lata wskazują na ciągły wzrost kosztów pracy pracodawców, co powoduje rotację popytu i podaży na rynku pracy. Świadczy o tym wysoki udział napływu bezrobotnych poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym, przy jednoczesnym znacznym udziale ofert pracy wpływających do PUP z tych branż.
- Z danych ubiegłorocznych ZUS⁶ wynika, iż liczba cudzoziemców zgłoszonych do systemu ubezpieczeń emerytalnych i rentowych w latach 2015-2018 w województwie opolskim wzrosła z poziomu 3 501 do 10 141 (o 190%). Biorąc pod uwagę PKD najczęściej cudzoziemców zatrudnionych jest w zakresie usług administrowania 25%, przetwórstwie przemysłowym 15%, budownictwie i transporcie około 12%.

⁶ Cudzoziemcy w Polskim systemie ubezpieczeń społecznych

- W latach 2018-2019 w województwie opolskim⁷ wzrosła liczba zezwoleń na pracę cudzoziemców o 10% do poziomu 13 546, jak i oświadczeń o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca o 33% do poziomu 85 021⁸. Na Opolszczyźnie w 2019 roku wydano 816 decyzji zezwalających na pracę sezonową i jest to nieznaczny wzrost (1%) wobec danych ubiegłorocznych.
- W przypadku zezwoleń na pracę wzrost odnotowano we wszystkich województwach, z czego najwięcej w śląskim (o 71%). Z kolei w przypadku oświadczeń o zamiarze zatrudnienia cudzoziemców, mimo zmiany przepisów na korzystniejsze z punktu widzenia pracodawcy w siedmiu województwach odnotowano spadek względem 2018 roku. Wśród pozostałych województw największy wzrost odnotowano w opolskim o 33%, podlaskim o 23% oraz warmińsko-mazurskim o 21%.
- Pracodawcy, którzy chcą się ubiegać o zezwolenie na pracę dla cudzoziemca, muszą posiadać opinię starosty o braku możliwości zrealizowania oferty pracy przez urząd. W latach 2018-2019 zanotowano pierwszy spadek liczby ofert pracy złożonych pod opinię starosty o 13% do poziomu 18 095 oraz pracodawców korzystających z tego rodzaju usług o 21% z 1 197 na 947. Pracodawcy w ten sposób zawyżają popyt na pracowników. Mimo to ich udział jest na zbliżonym poziomie. W 2018 był to 34% a w 2019 - 38%. By wyjść naprzeciw tej sytuacji, wprowadzono pewne uproszczenia dla pracodawców, czyli tzw. zezwolenia na pracę sezonową, które w odróżnieniu od innych zezwoleń – wydaje starosta. Dotyczą one możliwości zatrudnienia cudzoziemca przez okres 9 miesięcy w ciągu roku w branżach: rolnictwie, ogrodnictwie, turystyce, gastronomii i zakwaterowaniu. W praktyce oznacza to bliskość urzędu i szybsze procedowanie niż w przypadku zezwoleń na pracę wydawanych przez wojewodę. I tak w większości województw odnotowano wzrost wydanych zezwoleń, największy w pomorskim o 53% i śląskim o 25%. Spadek odnotowano tylko w przypadku mazowieckiego i łódzkiego.
- Jednak nawet najlepsze prognozy mogą zostać zweryfikowane przez nieprzewidziane sytuacje. Od kilku tygodni Europę w tym również Polskę dotyka pandemia koronawirusa. Działania podejmowane przez rząd oraz instytucje publiczne, związane

⁷ Dane z systemu CeSAR

⁸ Od 2018 roku są to oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się epidemii, wiążą się ze znaczącymi obostrzeniami prowadzenia działalności gospodarczej i życia społecznego. Zawieszeniu uległa działalność całych sektorów gospodarki (m.in. transport lotniczy, hotelarstwo, turystyka, żłobki), a inne, jak sektor edukacji, zostały zmuszone w trybie nagłym do diametralnych zmian w swoim funkcjonowaniu. W tych działach gospodarki, w których jest to możliwe, nastąpiło powszechne przejście na różne formy pracy zdalnej, która jednak nie zawsze pozwala na kontynuację dotychczasowej działalności w pełnej skali. To jednak tylko początek zmian. Co więcej trudno przewidzieć chociażby, jak długo potrwa ta niezwykle trudna sytuacja. W momencie, gdy pisane są te słowa, kryzys gospodarczy już się rozpoczął, niemożliwa do przewidzenia jest natomiast jego skala i długofalowe skutki. Niniejsza analiza ma charakter cykliczny, dlatego też szczegółowe informacje na temat nadciągającego kryzysu z pewnością znajdą swe odbicie w dokumencie, który opublikujemy za rok. Obecnie możemy jedynie przedstawić kilka informacji na temat działań antykryzysowych, które już zostały podjęte przez instytucje publiczne. Na pakiet zaproponowanych przez rząd ustaw wspomagających przedsiębiorców w walce z negatywnymi skutkami pandemii składają się:

- ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (specustawa);
 - ustawa o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (polityka nowej szansy);
 - ustawa o zmianie ustawy o systemie instytucji rozwoju (PFR).
- Wśród działań podjętych na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracowników można wymienić:
- Dofinansowanie zatrudnienia
 - Finansowanie tzw. „postojowego” dla osób pracujących na umowach cywilnoprawnych i samozatrudnionych;
 - Dodatkowy zasiłek opiekuńczy dla rodziców dzieci do 8 roku życia;
 - Okresowe zawieszenie spłaty rat kredytowych dla klientów banków
- Z kolei wśród działań skierowanych do przedsiębiorstw znalazły się:
- Dofinansowanie leasingu dla firm transportowych
 - Specjalna pożyczka w wysokości do 5 000 zł dla mikroprzedsiębiorców

- Odroczenie i rozłożenie na raty składek ZUS
 - Brak kar za opóźnienia w przetargach publicznych
 - Przedłużenie okresu spłaty bankowych kredytów obrotowych
 - Możliwość rozliczenia całej tegorocznej straty w przyszłym roku
 - Polityka nowej szansy dla firm (wsparcie firm przechodzących restrukturyzację)
 - Ułatwienia dla branży turystycznej.
- W ramach pakietu szczególnych rozwiązań służących ograniczeniu negatywnych skutków epidemii COVID-19 dla gospodarki rząd zaproponował uruchomienie nowych instrumentów. Działania te mają pójść dwutorowo: na rzecz wsparcia przedsiębiorców dotkniętych przestojem ekonomicznym, jak również tych, u których stwierdzono spadek obrotów.
- Powiatowe urzędy pracy będą miały za zadanie wspierać mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników, osoby samozatrudnione oraz organizacje pozarządowe. Wsparcie to dotyczyć będzie dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych składek na ubezpieczenia społeczne przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Dofinansowanie może zostać przyznane podmiotowi, u którego wystąpi spadek obrotów gospodarczych będących następstwem wystąpienia COVID-19 w ciągu dowolnie wskazanych 2 miesięcy po 1 stycznia 2020 r. w odniesieniu do analogicznych 2 miesięcy roku poprzedniego.
 - Wojewódzkie urzędy pracy w ramach Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) będą mogły udzielić wsparcia finansowego przedsiębiorcom u których podczas przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, odnotowano spadek obrotów gospodarczych. Dzięki środkom z FGŚP pracodawcy mają otrzymać dofinansowanie do wynagrodzenia w okresie przestoju w wysokości 50 proc. minimalnego wynagrodzenia wraz ze składkami (czyli 1 533,09 zł).

Wybrane kategorie bezrobotnych w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2019 roku

Powiaty, miasta i gminy	Bezrobotni	
	Ogółem	w tym kobiety
m. Brzeg	826	482
Skarbimierz	171	97
Grodków	500	300
Lewin Brzeski	338	220
Lubsza	215	123
Olszanka	106	68
PUP Brzeg	2 156	1 290
Głubczyce	753	411
Baborów	184	116
Branice	173	96
Kietrz	269	133
PUP Głubczyce	1 379	756
m. K - Koźle	1 628	948
Bierawa	174	125
Cisek	106	69
Pawłowiczki	210	134
Polska Cerekiew	116	72
Reńska Wieś	242	152
PUP K – Koźle	2 476	1 500
Kluczbork	716	454
Byczyna	261	186
Lasowice Wielkie	111	68
Wolczyn	387	223
PUP Kluczbork	1 475	931
Krapkowice	574	365
Gogolin	280	191
Strzeleczy	208	138

Walce	90	73
Zdzieszowice	305	200
PUP Krapkowice	1 457	967
Namysłów	627	392
Domaszowice	91	55
Pokój	125	80
Świerczów	111	65
Wilków	113	67
PUP Namysłów	1 067	659
Nysa	1 049	591
Głucholazy	599	291
Kamiennik	99	53
Korfantów	190	102
Łambinowice	163	83
Otmuchów	320	167
Paczków	351	187
Pakosławice	97	55
Skoroszyce	113	70
PUP Nysa	2 981	1 599
Olesno	245	160
Dobrodzień	133	78
Gorzów Śląski	116	77
Praszka	230	137
Radłów	70	44
Rudniki	138	76
Zębowice	74	55
PUP Olesno	1 006	627
m. Opole	2 230	1 177
Chrzastowice	97	53
Dąbrowa	153	83
Dobrzeń Wielki	121	71
Komprachcice	143	78
Łubniany	147	78

Murów	107	59
Niemodlin	243	124
Ozimek	302	146
Popielów	125	65
Prószków	112	56
Tarnów Opolski	137	91
Tułowice	76	35
Turawa	163	89
PUP Opole	4 156	2 205
Prudnik	967	517
Biała	191	106
Głogówek	218	122
Lubrza	119	60
PUP Prudnik	1 495	805
Strzelce Opolskie	620	332
Izbicko	78	48
Jemielnica	116	67
Kolonowskie	85	52
Leśnica	114	72
Ujazd Śląski	103	61
Zawadzkie	184	107
PUP Strzelce Op.	1 300	739
Ogółem województwo:	20 948	12 078